

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัด

บ่อน้ำจืด

โดย

นางสาวอาชิรญาตา ไชคประกอบบุญ

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผนก ข ระดับปริญญาโท

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

PROJECT EVALUATION : THE LIFESTYLE PROMOTING PROJECT
BASED ON SUFFICIENCY ECONOMY PHILOSOPHY OF WATBORNUMJUED
SCHOOL

By
MISS Archirayada CHOKPRAKOPBOON

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education EDUCATIONAL ADMINISTRATION
Department of Educational Administration
Academic Year 2023
Copyright of Silpakorn University

650620095 : การบริหารการศึกษา แผน ข ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ/เศรษฐกิจพอเพียง

นางสาว อาชิรญาดา โชคประกอบบุญ: การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. สงวน อินทร์รักษ์

การประเมินโครงการครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดทั้งสิ้น 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านบริบท (Context evaluation) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) 3) ด้านกระบวนการ (Process evaluation) 4) ด้านผลผลิต (Product evaluation) ประชากร คือ บุคลากรโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ประกอบด้วย ผู้บริหาร 1 คน ครู 14 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7 คนและนักเรียน 76 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 98 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามความคิดเห็น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

การประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านบริบท และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านผลผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ

ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ควรดำเนินการดังนี้ 1) ด้านบริบท โรงเรียนควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการและส่งเสริมให้เกิดการอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านกระบวนการ โรงเรียนควรเชิญวิทยากรในชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามาให้ความรู้แก่บุคลากร 4) ด้านผลผลิต โรงเรียนควรส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลาย และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันภายในชุมชน ผู้ปกครองสามารถนำไปส่งเสริมต่อยอดกิจการครอบครัวต่อไปได้

650620095 : Major EDUCATIONAL ADMINISTRATION

Keyword : project evaluation/sufficiency economy

MISS Archirayada CHOKPRAKOPBOON : PROJECT EVALUATION
: T H E L I F E S T Y L E P R O M O T I N G P R O J E C T B A S E D
O N S U F F I C I E N C Y E C O N O M Y P H I L O S O P H Y O F W A T B O R N U M J U E D S C H O O L Thesis

advisor : Associate Professor Ph.D Sangaun Inrak

The purpose of this project evaluation aims to: 1) Evaluate context of The lifestyle promoting project based on sufficiency economy philosophy of Watbornumjued school 2) Evaluate input of The lifestyle promoting project based on sufficiency economy philosophy of Watbornumjued school 3) Evaluate process of The lifestyle promoting project based on sufficiency economy philosophy of Watbornumjued school 4) Evaluate production of The lifestyle promoting project based on sufficiency economy philosophy of Watbornumjued school. The population is Watbornumjued school personnel consist of 1 directors, 14 teachers, 7 basic education board and 76 students, totally 98. The instrument used in this research was an opinion questionnaire. The statistical used for this research were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and content analysis

The results of project evaluation are as followed.

Project evaluation : The lifestyle promoting project based on sufficiency economy philosophy of Watbornumjued School. Overall, it is at a high level. When considering each aspect, it was found that Context evaluation is at the highest level. and 3 aspects are at a high level, arranged by arithmetic mean from highest to lowest as follows: Product evaluation , Input evaluation and Process evaluation.

The guidelines for the development of the lifestyle promoting project based on sufficiency economy philosophy of Watbornumjued School should proceed as follows 1) Context evaluation: School should organize various activities in the project to be consistent with Project objectives. 2) Input evaluation: School should publicize for parents, communities and related agencies to participate in project implementation and promote continuous training and development of personnel. 3) Process evaluation: School should invite community speakers. Or related agencies Come to provide knowledge of personnel. 4) Product evaluation: School should encourage students to learn a variety of activities and apply them to their daily lives within the community. Parents can use it to further promote the family business.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่ง จากรองศาสตราจารย์ดร.สงวน อินทร์รักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้ความ อนุเคราะห์ช่วยเหลือ แนะนำและตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่เสมอมา รวมทั้ง อาจารย์ ดร.ชัตติยา ต้วงสำราญ ประธานกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ และรองศาสตราจารย์ดร.ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความกรุณาในการแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ส่งผลให้การศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ผู้ประเมินโครงการขอกราบขอบพระคุณในความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ฉันทนา ภูมมา ดร.ฤกษ์ชัย ศรีสมบัติ และดร.อารีย์ น้ำใจดี ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ ตรวจสอบ แก้ไขและให้คำแนะนำเพื่อความถูกต้องเหมาะสมของเครื่องมือการประเมินโครงการ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียนโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการเก็บข้อมูลการประเมินโครงการ ส่งผลให้ผู้ประเมินโครงการสามารถดำเนินการประเมินโครงการจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ขอขอบพระคุณเจ้าของหนังสือวารสาร เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่มในการอ้างอิง ที่ช่วยให้การศึกษาอิสระครั้งนี้มีความสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนรุ่นพี่ และเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา รุ่น 42 ที่ให้คำปรึกษา แนะนำ และเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงคุณพระศรีรัตนตรัยและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากลโลก ที่ผู้ประเมินโครงการนับถือ อันเป็นที่พึ่งให้ผู้ประเมินโครงการมีสติปัญญาและมีกำลังใจในการจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้ประเมินโครงการขอมอบแต่ บิดา มารดา ครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่เป็นส่วนหนึ่งจนทำให้การประเมินโครงการ ฉบับนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

อาชิรญาตา โชคประกอบบุญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการประเมินโครงการ.....	3
วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	4
ข้อคำถามของการประเมินโครงการ.....	4
สมมติฐานของการประเมินโครงการ.....	4
ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการประเมินโครงการ.....	5
ขอบเขตการประเมินโครงการ.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	9
การประเมินโครงการ.....	9
ความหมายของการประเมินโครงการ.....	9
ความสำคัญของการประเมินโครงการ.....	11
ประโยชน์ของการประเมินโครงการ.....	12
ประเภทของการประเมินโครงการ.....	14

ขั้นตอนการประเมินโครงการ	19
รูปแบบการประเมินโครงการ	20
การประเมินแบบ CIPP Model	21
หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	22
ความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	22
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	24
ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	26
การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา	27
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด	29
สภาพทั่วไป	29
ข้อมูลบุคลากร	31
ข้อมูลอาคารเรียน	31
แหล่งเรียนรู้	32
ทิศทางการบริหารงานโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด	32
โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	35
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
งานวิจัยในประเทศ	39
งานวิจัยต่างประเทศ	42
สรุป	44
บทที่ 3 การดำเนินการประเมินโครงการ	45
ขั้นตอนดำเนินการประเมินโครงการ	45
ระเบียบวิธีการประเมินโครงการ	46
แผนแบบการวิจัย	46
ประชากร	47

ตัวแปรที่ศึกษา	48
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ	49
การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ	52
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
สถิติที่ใช้ในการประเมินโครงการ	53
สรุป	54
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการประเมินโครงการ	70
การอภิปรายผล	73
ข้อเสนอแนะ	76
ข้อเสนอแนะจากการประเมินโครงการ.....	76
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	77
รายการอ้างอิง	78
ภาคผนวก.....	82
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือการประเมินโครงการ	83
ภาคผนวก ข ตารางค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ	87
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	92
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	94
ประวัติผู้เขียน	108

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนประชากรชาย และประชากรหญิงในเขตพื้นที่บริการ จำแนกตามหมู่บ้าน.....	30
ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2567	30
ตารางที่ 3 บุคลากรโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดในปีการศึกษา พ.ศ. 2566.....	31
ตารางที่ 4 ประชากรของการประเมินโครงการ	47
ตารางที่ 5 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2.....	56
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด โดยภาพรวม.....	58
ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านบริบท (Context Evaluation)	59
ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)	60
ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านกระบวนการ (Process Evaluation).....	62
ตารางที่ 10 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับที่ 3.....	64
ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านผลผลิต (Product Evaluation).....	66
ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด	88

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการประเมินโครงการ.....	7
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการประเมินโครงการ.....	8

บทที่ 1

บทนำ

ผลจากการใช้แนวทางการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงแก่สังคมไทยอย่างมากในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อม สำหรับผลของการพัฒนาในด้านบวกนั้น ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ความเจริญทางวัตถุ และสาธารณูปโภคต่าง ๆ ระบบสื่อสารที่ทันสมัย หรือการขยายปริมาณและกระจายการศึกษาอย่างทั่วถึงมากขึ้น แต่ได้มีกระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีผลลบติดตามาด้วย เช่น การขยายตัวของรัฐเข้าไปในชนบท ได้ส่งผลให้ชนบทเกิดความอ่อนแอในหลายด้าน ทั้งการต้องพึ่งพิงตลาดและพ่อค้าคนกลางในการส่งสินค้าทุน ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ ระบบความสัมพันธ์แบบเครือญาติ และการรวมกลุ่มกันตามประเพณี เพื่อการจัดการทรัพยากรที่เคยมีอยู่ได้หายไป สิ่งสำคัญ ก็คือ ความพอเพียงในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเอง และดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและความมีอิสระในการกำหนด ชะตาชีวิตของตนเอง ความสามารถในการควบคุมและจัดการเพื่อให้ตนเองได้รับการสนองต่อความต้องการต่าง ๆ รวมทั้งความสามารถในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชดำริชี้แนะแนวทาง การดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทย ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้¹ โดยสถานศึกษาในประเทศไทยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ บูรณาการในการจัดการศึกษา ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดประโยชน์แก่เยาวชน ชุมชน และสังคมในอนาคต

¹ มูลนิธิชัยพัฒนา, เศรษฐกิจพอเพียง, เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.chaipat.or.th/publication/publish-document/sufficiency-economy.html>.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2517 เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำรงชีวิตโดยยึดหลักความพอเหมาะพอดี ความมีเหตุผล และความไม่ประมาท ซึ่งทรงถือปฏิบัติด้วยพระองค์เองมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน แต่มีการตระหนักอย่างจริงจังถึงความสำคัญของหลักเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 ซึ่งในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงย้ำให้เห็นความสำคัญที่มีเศรษฐกิจแบบ “พอมีพอกิน” พัฒนาคนให้สามารถ “อู่มีของตัวเองได้” อีกครั้ง²

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญ จึงมีการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา โดยมีเป้าประสงค์พัฒนาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็ก เยาวชนและประชาชน มีคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” โดยกำหนดให้มีการพัฒนาสถานศึกษาทุกระดับผ่านการประเมินและเกณฑ์คุณภาพสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ของสถานศึกษาทั่วประเทศ³ โดยในปัจจุบันมีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นนโยบาย วิสัยทัศน์ ของสถานศึกษา การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาและจัดการแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงผ่านโครงการ กิจกรรมที่หลากหลาย เช่น โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง รวมถึงขยายผลสู่ชุมชนสังคมอย่างเห็นผลและต่อเนื่อง

² สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, *แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579* (กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค, 2560), 1.

³ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ “คู่มือการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(สถานศึกษาพอเพียง)” 26 เมษายน 2565.

ปัญหาของการประเมินโครงการ

โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด จัดการเรียนการสอนมุ่งพัฒนานักเรียนสู่ความเป็นเลิศ ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาเป็นที่ยอมรับของชุมชน มีทักษะและสุนทรียภาพในการดำเนินชีวิต มีความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยตนเอง มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง ครูมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู โรงเรียนมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมมีการให้และรับบริการจากชุมชน มีอาคารและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สวยงาม น่าเรียนรู้ น่าอยู่อาศัยและปลอดภัย โรงเรียนมีการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ ด้านการเกษตร กิจกรรมนำนักเรียนศึกษาดูงานอาชีพต่าง ๆ ดำเนินการภายใต้โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยโรงเรียนได้รับจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการเกษตรพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการเข้ารับการประเมินติดตามผลโครงการขยายผลตามแนวพระราชดำริและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจากการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดเป็นผู้มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีความตระหนักรู้ในหลักธรรม นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง มีการประเมินโครงการและสรุปผลการดำเนินงานเป็นประจำทุกปี แต่จากรายงานสรุปโครงการ⁴ พบว่า การกำหนดแนวทางในการประเมินผลการทำกิจกรรมหรือการดำเนินงานภายในสถานศึกษาไม่ชัดเจนเท่าที่ควร ข้อมูลการรายงานผลการดำเนินงานยังไม่ชัดเจนและรายงานให้ทราบได้ว่าการนำผลผลิตจากการเกษตรมาประกอบอาหารกลางวันให้กับนักเรียน การให้นักเรียนโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดที่ด้อยโอกาสยากจนขาดแคลนอาหารระดับชั้นมัธยมศึกษาได้รับประทานอาหารกลางวันโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสานของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดนั้นมีผลอย่างไร ถึงแม้จะมีการรายงานผลการดำเนินงานแต่ยังไม่ครอบคลุมที่จะบ่งชี้ความสำเร็จของโครงการได้อย่างชัดเจน จากปัญหาดังกล่าว ผู้ประเมินโครงการจึงมีความสนใจที่จะประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเลือกใช้รูปแบบของชิปปี้ (CIPP Model) ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ในการประเมิน เพื่อเป็นการประเมินโครงการทั้งระบบ ซึ่งประกอบด้วย 1) ด้านบริบท 2) ด้านปัจจัยนำเข้า

⁴ โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด, “รายงานโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง,” 20 กันยายน 2566.

3) ด้านกระบวนการ 4) ด้านผลผลิต โดยผลการประเมินโครงการจะสามารถใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาการจัดทำโครงการ กิจกรรมในปีต่อ ๆ ไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อทราบผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านบริบท (Context evaluation)
2. เพื่อทราบผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation)
3. เพื่อทราบผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านกระบวนการ (Process evaluation)
4. เพื่อทราบผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านผลผลิต (Product evaluation)

ข้อคำถามของการประเมินโครงการ

1. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ในด้านบริบท (Context evaluation) อยู่ในระดับใด
2. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ในด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) อยู่ในระดับใด
3. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ในด้านกระบวนการ (Process evaluation) อยู่ในระดับใด
4. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ในด้านผลผลิต (Product evaluation) อยู่ในระดับใด

สมมติฐานของการประเมินโครงการ

1. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ในด้านบริบท (Context evaluation) อยู่ในระดับมาก
2. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ในด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) อยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ในด้านกระบวนการ (Process evaluation) อยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ในด้านผลผลิต (Product evaluation) อยู่ในระดับมาก

ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการประเมินโครงการ

รูปแบบการประเมินโครงการของไทเลอร์ (Tyler) มีหลักการประเมินโครงการโดยเน้นการ กำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้อยู่ในรูปแบบของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้วประเมิน ความสำเร็จของจุดประสงค์เหล่านั้น ดำเนินการประเมิน 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) กำหนดจุดหมายที่แท้จริง โดยเขียนในรูปแบบจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 2) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ 3) การประเมินก่อนทำกิจกรรม 4) จัดกิจกรรมให้เหมาะสม 5) ทำการประเมินหลังทำกิจกรรม 6) ประเมินประสิทธิภาพของโครงการด้วยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังทำกิจกรรม 7) นำผลการเปรียบเทียบมาศึกษาจุดบกพร่องเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป⁵

รูปแบบการประเมินโครงการของอัลคิน (Alkin) ได้เสนอรูปแบบการประเมินเรียกว่า CSE (Center for the Study of Evaluation Approach) จุดเน้นของการประเมินตามแนวความคิด ของอัลคิน คือการประเมินเพื่อการตัดสินใจ ในการประเมินจำเป็นต้องประเมิน 5 ด้าน ดังนี้ 1) การประเมินระบบ (System Assessment) 2) การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning) 3) การประเมินการนำไปใช้หรือการดำเนินโครงการ (Program Implementation) 4) การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) 5) การประเมินการยอมรับ โครงการ (Program Certification)⁶

รูปแบบการประเมินโครงการของสคริฟเว่น (Scriven) เป็นการประเมินคุณค่าของโครงการ โดยมีจุดหมายการประเมิน 2 ประการ คือ 1) การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีจุดหมายเพื่อปรับปรุงพัฒนาโครงการ

⁵ Tyler, Ralph W, “General Statement on Evaluation” **The Journal of Educational Research** 35,7 (December, 1942), 492-501.

⁶ Marvin C. Alkin. **Evaluation Theory Development** (California: Sage Publication, 1969), 10-11.

2) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดหมายเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการ⁷

รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความเป็นพลวัตร ประกอบด้วย การประเมิน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation : C) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักการและเหตุผลว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมเพียงใด ได้แก่ หลักการวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินโครงการ 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในการนำปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน อันจะทำให้โครงการนั้นบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้แก่ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณว่ามีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด 3) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation : P) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการ เพื่อให้ทราบว่า มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานอะไรบ้าง ได้แก่ กระบวนการในการดำเนินงาน การจัดกิจกรรม การพัฒนาบุคลากร และการติดตามประเมินผลว่าได้มีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด 4) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation : P) หมายถึง การประเมินการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานโครงการ ว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด ในช่วงระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ และมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานมากน้อยเพียงใดตลอดจนผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียนอย่างไรบ้าง⁸

จากแนวคิดการประเมินโครงการที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ประเมินโครงการได้นำแนวคิดการประเมินโครงการ ในรูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ประกอบด้วย การประเมิน 4 ด้าน มาเป็นขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการประเมินโครงการ โดยสามารถนำเสนอได้ดังแผนภูมิที่ 1

⁷ Scriven M. “ An introduction to meta-evaluation,” **Education Product Report 2** (1969), 36-38.

⁸ Danial L. Stufflebeam and Anthony J. Shinkfield, **Evaluation Theory, Models, & Applications** (London, England: Jossey-Bas, 2007), 334-336.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงทฤษฎีของการประเมินโครงการ

ที่มา : Danial L. Stufflebeam and Anthony J. Shinkfield, **Evaluation Theory, Models, & Applications** (London, England: Jossey-Bas, 2007), 334-336.

ขอบเขตการประเมินโครงการ

ขอบเขตของตัวแปรในการประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้ประเมินโครงการได้ใช้แนวคิดการประเมินโครงการในรูปแบบซีปปี้ (CIPP Model) ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ซึ่งแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้านคือ 1) ด้านบริบท (Context evaluation) 2) ปัจจัยนำเข้า

(Input evaluation) 3) กระบวนการ (Process evaluation) 4) ผลผลิต (Product evaluation) ดังแผนภูมิที่ 2

การประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
1. การประเมินด้านบริบท (Context evaluation)
2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation)
3. การประเมินด้านกระบวนการ (Process evaluation)
4. การประเมินด้านผลผลิต (Product evaluation)

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการประเมินโครงการ

ที่มา : Danial L. Stufflebeam and Anthony J. Shinkfield, **Evaluation Theory, Models, & Applications** (London, England: Jossey-Bas, 2007), 334-336.

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินผลสำเร็จของโครงการ และเป็นแนวทางในการตัดสินใจในการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการหรือยกเลิกโครงการต่อไป การประเมินโครงการนี้เป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซีบีพี (CIPP model) ตามแนวคิดของของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) โดยประเมินทั้งระบบของโครงการ 4 ด้านคือ 1) ด้านบริบท (Context evaluation) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) 3) ด้านกระบวนการ (Process evaluation) และ 4) ด้าน ผลผลิต (Product evaluation)

โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด จัดขึ้นเพื่อนำผลผลิตจากการเกษตรมาประกอบอาหารกลางวันให้กับนักเรียนที่ด้อยโอกาสยากจนขาดแคลนอาหารระดับชั้นมัธยมศึกษาได้รับประทานอาหารกลางวันโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ มีทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร และเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสานของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับชั้นปฐมวัย และการศึกษาระดับภาคบังคับ (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 9 บ้านบ่อน้ำจืด ตำบลดอนข่อย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้ประเมินโครงการได้ประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด” ซึ่งผู้ประเมินโครงการได้ทบทวน ค้นคว้าเอกสารคู่มือ ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ 1) การประเมินโครงการ 2) หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด และ 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การประเมินโครงการ

ความหมายของการประเมินโครงการ

ไทเลอร์ (Tyler) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง การเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับจุดหมายเชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ โดยมีความเชื่อว่าจุดหมายที่ตั้งไว้อย่างชัดเจนรัดกุมและเฉพาะเจาะจงแล้วจะเป็นแนวทางช่วยในการประเมินได้เป็นอย่างดีในภายหลัง⁹

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการวัดอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับคุณค่า ความเป็นไปได้ ความสำคัญของสิ่งที่ถูกประเมิน เพื่อสรุปผลคุณค่าของสิ่งที่ประเมินและเสนอสารสนเทศหรือทางเลือกสำหรับผู้บริหาร¹⁰

ธีรศักดิ์ อุ่่นอารมณเลิศ กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของกิจกรรมหรือผลที่เกิดขึ้นจากโครงการในด้านความสำเร็จความล้มเหลว จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาอุปสรรค โดยมีกระบวนการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ¹¹

⁹ Tyler, Ralph W, “General Statement on Evaluation,” **The Journal of Education Research** 35,7 (December, 1942), 492-501.

¹⁰ Stufflebeam, D.L. and Shrinkfield, A.J. **Systematic Evaluation. A Self-Instructional Guide to Theory and Practice** (Boston: Kluwer-Nijhoff Publishing, 1985), 573-576.

¹¹ ธีรศักดิ์ อุ่่นอารมณเลิศ, **การประเมินโครงการ**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นครปฐม: ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 6.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการ และสารสนเทศในการตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ¹²

เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ ได้กล่าวสรุปความหมายของการประเมินโครงการได้ 2 แนวทางว่า

- 1) การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการ (ตามแนวคิด formative evaluation) ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ทั้งในระยะก่อน ระหว่าง หรือหลังเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อให้ได้สารสนเทศสำหรับใช้ในการตัดสินใจแก้ไข ปรับปรุง ยกเลิก หรือดำเนินโครงการต่อไป
- 2) การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของโครงการ (ตามแนวคิด summative evaluation) โดยเก็บข้อมูลจากตัวชี้วัดที่กำหนดขึ้นและนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานเพื่อแสดงถึงความสำเร็จของโครงการเพื่อให้ได้สารสนเทศในการปรับปรุงโครงการและตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ¹³

สงวน อินทร์รักษ์ กล่าวว่า ประเมินโครงการเป็นกระบวนการตรวจสอบความสำเร็จที่ครอบคลุมทุก ๆ ด้านของการดำเนินการโครงการโดยมีคณะกรรมการเป็นผู้ประเมินซึ่งมีผู้รับผิดชอบโครงการเป็นผู้จัดให้มีการประเมิน เช่น ทรัพยากรที่นำมาใช้ในโครงการ วิธีการดำเนินการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการสรุปผลการประเมินเพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินผลสำเร็จของโครงการว่าตรงตามจุดประสงค์ของโครงการหรือไม่ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด และเป็นแนวทางในการตัดสินใจแก่ผู้บริหารในการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการต่อไปหรือจะยกเลิกโครงการ¹⁴

จากความหมายการประเมินโครงการข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาประกอบ

¹² สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, **ความรู้พื้นฐานสำหรับการประเมินโครงการทางการศึกษา** ใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ), **รวมบทความทางการประเมินโครงการ** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558), 101-121.

¹³ เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ, **การประเมินโครงการทางการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564), 46.

¹⁴ สงวน อินทร์รักษ์, **ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2566), 297.

การพิจารณาตัดสินผลสำเร็จของโครงการ และเป็นแนวทางในการตัดสินใจในการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการหรือยกเลิกโครงการต่อไป

ความสำคัญของการประเมินโครงการ

พงศ์เทพ จิระโร ได้สรุปความสำคัญของการประเมินโครงการไว้ทั้งสิ้น 5 ประการ ดังนี้

1. ความสำคัญของการประเมินต่อการวางแผนพัฒนาโครงการ
2. ความสำคัญต่อการนำสารสนเทศมาเตรียมการ
3. ความสำคัญต่อการนำสารสนเทศมาปรับปรุงโครงการ
4. ความสำคัญต่อการตัดสินผลการดำเนินโครงการ
5. ความสำคัญต่อการติดตามผลของโครงการ¹⁵

เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ ได้สรุปความสำคัญของการประเมินโครงการไว้ว่า การประเมินโครงการเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อาจทำได้ทั้งในช่วงเตรียมการก่อนที่จะทำโครงการในระหว่างการดำเนินงานโครงการ และหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว เพื่อสร้างทางเลือกให้แก่ผู้มีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ ในการปรับเปลี่ยน ย่อ ขยาย หรือยุติโครงการ ทั้งนี้จะตัดสินใจอย่างไรไปในทิศทางใดก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมหลายประการ¹⁶

จากความสำคัญของการประเมินโครงการข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การประเมินโครงการเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับโครงการ มีความสำคัญต่อการวางแผนพัฒนาโครงการ การนำสารสนเทศมาเตรียมการ การนำสารสนเทศมาปรับปรุงโครงการ การตัดสินผลการดำเนินโครงการ และการติดตามผลของโครงการ

¹⁵ พงศ์เทพ จิระโร, การกำหนดวัตถุประสงค์ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการประเมินโครงการ ในเอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินโครงการ (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2559).

¹⁶ เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ, การประเมินโครงการทางการศึกษา (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564), 48

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเกิดประโยชน์ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในหลายภาคส่วน ได้แก่ ผู้จัดทำโครงการ ผู้สนับสนุนโครงการ ผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการ และผู้ที่เกี่ยวข้องหรือต้องการใช้ผลการประเมิน ดังต่อไปนี้

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินโครงการ ไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. การประเมินเป็นเครื่องมือของการรับรองคุณภาพโครงการต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการประเมินโครงการ เพื่อให้การรับรองผลมีความน่าเชื่อถือและเป็นที่ยอมรับของบุคคลทุกฝ่าย
2. การประเมินโครงการช่วยให้ผู้สนับสนุนโครงการทราบข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติโครงการ จนถึงการทำให้ทราบปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงาน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป
3. การประเมินช่วยชี้ให้เห็นความสำคัญของแต่ละโครงการตามลำดับก่อนหลัง โดยจะทำให้ทราบได้ว่าโครงการใดมีความจำเป็นเร่งด่วนมากกว่ากัน การประเมินโครงการอย่างมีระบบช่วยให้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งจะช่วยให้มั่นใจได้ว่าโครงการใดควรได้รับการพิจารณาให้การสนับสนุนตามลำดับ
4. การประเมินช่วยให้ได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้รับบริการของโครงการ ทำให้ทราบข้อจำกัดต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เพื่อนำมาปรับปรุงโครงการ การประเมินแสดงถึงความเอาใจใส่ในการดำเนินงาน และผลของโครงการช่วยสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการ และทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ให้และผู้รับบริการ
5. การประเมินโครงการช่วยให้ทราบทั้งผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบทั้งที่อยู่ในกรอบวัตถุประสงค์และนอกกรอบวัตถุประสงค์ของโครงการ¹⁷

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้ 6 ประการดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้ข้อมูลและสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงาน และโครงการตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงานโครงการ ตลอดจนเป็นการตรวจสอบความเป็นไปได้ของการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
2. ช่วยทำให้การกำหนดจุดประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน

¹⁷ เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี, การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556).

3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการ

4. ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จ และความล้มเหลวของโครงการ เพื่อนำไปใช้ในการวินิจฉัยว่าจะดำเนินโครงการในช่วงต่อไปหรือไม่

5. ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามโครงการว่าเป็นอย่างไร คุ่มค่ากับการลงทุนหรือไม่

6. เป็นแรงจูงใจให้กับผู้ปฏิบัติงานตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการด้วยตนเองจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบผลการปฏิบัติงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น¹⁸

เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้ว่า เมื่อพิจารณาตามลำดับระยะเวลาการดำเนินโครงการ แบ่งเป็นช่วงก่อน ระหว่าง และหลังทำโครงการ จะพบว่าการประเมินโครงการให้ประโยชน์ในแง่ต่างกันไป โดยในช่วงก่อนดำเนินโครงการจะทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานหรือบริบทที่จะทำโครงการ เพื่อใช้ในการวางแผนให้เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการดำเนินงานมากที่สุด ในช่วงดำเนินโครงการจะช่วยควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ หากพบข้อบกพร่องจะสามารถแก้ไขได้ทันที่ เป็นการประเมินประสิทธิภาพของโครงการ และเมื่อสิ้นสุดโครงการการประเมินจะทำให้ทราบว่าโครงการมีประสิทธิผลหรือไม่มากน้อยเพียงใด เป็นข้อมูลให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการดำเนินการต่อไป¹⁹

สงวน อินทร์รักษ์ ได้สรุปประโยชน์ของการประเมินโครงการไว้ 6 ประการ คือ 1) การประเมินจะช่วยทำให้การกำหนดจุดประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินงานมีความชัดเจนขึ้น 2) การประเมินโครงการช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ 3) การประเมินโครงการช่วยให้แผนงานบรรลุจุดประสงค์ที่ได้กล่าวแล้วว่าโครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผนดังนั้นเมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดำเนินการไปไปด้วยดี

¹⁸ วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบบริหารการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), 265.

¹⁹ เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ, การประเมินโครงการทางการศึกษา (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564), 49.

ย่อมจะทำให้แผนงานดำเนินไปด้วยดีและบรรลุถึงจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ 4) การประเมินโครงการมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบของโครงการและจะทำให้โครงการมีข้อที่ทำให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง 5) การประเมินโครงการมีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงาน 6) การประเมินโครงการมีส่วนในการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติตามโครงการเพราะการประเมินโครงการไม่ใช่การควบคุมบังคับบัญชาหรือสั่งการแต่เป็นการวิเคราะห์เพื่อการปรับปรุงแก้ไข²⁰

จากประโยชน์ของการประเมินโครงการข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การดำเนินโครงการแบ่งเป็นช่วงก่อน ระหว่าง และหลังทำโครงการ โดยในช่วงก่อนดำเนินโครงการจะทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานหรือบริบทที่จะทำโครงการ เพื่อใช้ในการวางแผนให้เหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน ในระหว่างดำเนินโครงการจะช่วยควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และสามารถแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันเวลาที่ เป็นการประเมินประสิทธิภาพของโครงการ และเมื่อสิ้นสุดโครงการการประเมินจะทำให้ทราบว่าโครงการมีประสิทธิผลหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด เป็นข้อมูลให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการดำเนินการต่อไป

ประเภทของการประเมินโครงการ

ธีรศักดิ์ อุ่ณอารมณเลิศ ได้แบ่งประเภทของการประเมินไว้ 9 ประเภท ดังต่อไปนี้²¹

1. แบ่งตามจุดมุ่งหมายการประเมิน แบ่ง ได้ 2 ประเภท ดังนี้

1.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินโครงการขณะที่โครงการเริ่มดำเนินการหรือกำลังดำเนินการ เพื่อให้ได้รับสารสนเทศเพื่อนำไปสู่การเตรียมความพร้อมหรือปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินโครงการเพื่อการบรรลุเป้าประสงค์

1.2 การประเมินสรุปผลรวม (Summative Evaluation) เป็นการประเมินโครงการในระยะเวลาโครงการสิ้นสุดของโครงการ เพื่อสรุปตัดสินความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปสู่การยุติหรือขยายผลโครงการต่อไป

²⁰ สงวน อินทร์รักษ์, **ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2566), 300.

²¹ ธีรศักดิ์ อุ่ณอารมณเลิศ, **การประเมินโครงการ**, พิมพ์ครั้งที่ 2 (นครปฐม: ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 11.

2. แบ่งตามหลักยึดในการประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

2.1 การประเมินที่อิงจุดประสงค์ (Goal - Based Evaluation) เป็นการประเมินผลตามจุดประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้

2.2 การประเมินที่ไม่อิงจุดประสงค์ (Goal - Free Evaluation) เป็นการประเมินโครงการที่นอกเหนือจากจุดประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ทำให้การประเมินมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

3. แบ่งตามลำดับเวลาที่ประเมิน แบ่งได้ 5 ประเภท ดังนี้

3.1 การประเมินก่อนเริ่มโครงการ (Preliminary Evaluation, Pre Implementation Evaluation) ได้แก่ การศึกษาความเป็นไปได้ ความต้องการจำเป็นเร่งด่วน และความพร้อมของปัจจัยนำเข้าหรืออาจจะเรียกรวม ๆ กันว่าการวิเคราะห์โครงการ

3.2 การประเมินระหว่างการดำเนินงาน (Formative, Implementation, Ongoing, Process Evaluation) ได้แก่ การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแผนงาน/โครงการ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของโครงการ

3.3 การประเมินหลังการดำเนินงาน (Summative Evaluation) ได้แก่ การสรุปผลตามจุดประสงค์ความสำเร็จล้มเหลว การขยายหรือยุติโครงการ

3.4 การประเมินเพื่อการติดตามผล (Follow-Up Evaluation) ได้แก่ การประเมินผลกระทบและการประเมินผลลัพธ์ เป็นต้น

3.5 การประเมินงานประเมิน (Meta Evaluation) หรือการประเมินอภิมาน ซึ่งเป็นการประเมินคุณภาพของรายงานประเมินอีกครั้งหนึ่ง สามารถประเมินได้ทั้งโครงการเดียวหรือหลาย ๆ โครงการพร้อมกันซึ่งเป็นการประเมินเพื่อการตรวจสอบความถูกต้อง คุณภาพ และความเหมาะสมของงานประเมิน

4. แบ่งตามลักษณะของกิจกรรมที่ต้องการประเมิน แบ่งได้ 6 ประเภท ดังนี้

4.1 การประเมินองค์กร (Organization Evaluation) ได้แก่ การประเมินประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์กร

4.2 การประเมินการวางแผน (Planning Evaluation) ได้แก่ การประเมินความเหมาะสมของการวางแผนในแต่ละระดับของการดำเนินงาน หรือประเมินความเหมาะสมของแผนการ

4.3 การประเมินนโยบาย (Policy Evaluation) ได้แก่ การประเมินผลความเหมาะสมในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

4.4 การประเมินแผนงาน (Program Evaluation) ได้แก่ การประเมินแผนงานของหน่วยงานซึ่งมีโครงการหลาย ๆ โครงการอยู่ภายใต้แผนงาน

4.5 ประเมินโครงการ (Project Evaluation) ได้แก่ การประเมินโครงการแต่ละโครงการซึ่งอยู่ภายใต้แผนงานหรืออาจจะเป็นโครงการหลักสูตร

4.6 การประเมินกิจกรรม (Activity Evaluation) ได้แก่ การประเมินกิจกรรมที่จัดขึ้นอาจจะอยู่ภายใต้โครงการหรือไม่อยู่ในโครงการ

5. แบ่งตามลักษณะรูปแบบการประเมิน แบ่งได้ 6 ประเภท ดังนี้

5.1 รูปแบบการประเมินเน้นจุดประสงค์ (Objective Based Model) โดยที่นักประเมินกลุ่มนี้มีแนวคิดว่าการประเมินคุณค่าของสิ่งใดก็ตามก็ต้องประเมินที่ผลผลิตหรือผลลัพธ์

5.2 รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgmental Evaluation Model) โดยที่นักประเมินกลุ่มนี้มีแนวความคิดว่า การประเมินใดก็ตามเพื่อประเมินผลแล้วจะต้องมีความตัดสินคุณค่าโดยนักประเมิน ถ้านักประเมินไม่ได้ตัดสินคุณค่าถือว่ายังคงทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์

5.3 รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ โดยที่นักประเมินกลุ่มนี้มีแนวความคิดว่าการประเมินควรเป็นไปเพื่อให้ได้สารสนเทศแก่ผู้บริหารในการตัดสินใจและกำหนดเกณฑ์การตัดสินความสำเร็จของโครงการภายใต้สภาพแวดล้อมของสิ่งที่ประเมิน

5.4 รูปแบบการประเมินที่มุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผลขององค์กร (Results - Oriented Evaluation Model) โดยที่นักประเมินกลุ่มนี้มีแนวความคิดว่าการประเมินความสำเร็จ ควรประเมินผลลัพธ์การดำเนินทุกมิติที่สนับสนุนความสำเร็จซึ่งกันและกันของแต่ละงานต่าง ๆ แล้วนำไปสู่การบรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรในภาพใหญ่ โดยมุ่งเน้นการประเมินผลตัวชี้วัดความสำเร็จของการปฏิบัติงาน

5.5 รูปแบบการประเมินอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship Model) เป็นรูปแบบการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยมองว่าผู้เชี่ยวชาญมีความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์สิ่งที่ประเมินจากประสบการณ์ เป็นการใช้อรรถาภิธานในการบรรยายคุณภาพของสิ่งที่ศึกษาและตีความหมายของ

สิ่งที่ศึกษา ออกมาในเชิงประจักษ์ตามการรับรู้ของผู้เชี่ยวชาญและตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้น เพื่อให้ข้อเสนอแนะมุมมองที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้ปฏิบัติงานโครงการ

5.6 รูปแบบการประเมินแบบสร้างสรรค์นิยมแบบตอบสนอง (Responsive Constructivist Evaluation Model Approach) ซึ่งเป็นการประเมินทางเลือกที่ เป็นมโนทัศน์ การประเมิน (Concept) หรือมุมมอง (Approach) มากกว่าการเป็นรูปแบบ (Model) หรือเป็นการประเมินที่เน้นการประเมินเพื่อตอบสนองผู้ที่ต้องการใช้สารสนเทศ

6. แบ่งตามวิธีการประเมิน แบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

6.1 วิธีการประเมินเชิงระบบ (Systematic Approach) การประเมินแนวทางนี้เชื่อในหลักการของปฏิฐานนิยม/ประจักษ์นิยม โดยการประเมินคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ โดยมองว่าคุณค่าของแต่ละสิ่งมีเพียงคุณค่าเดียว (Single Merit Worth Value) จะต้องได้ข้อมูลจากวิธีการเชิงปริมาณซึ่งสามารถวัดออกเป็นตัวเลขซึ่งมีความเป็นวัตถุวิสัยสูง อาศัยหลักการทางวิทยาศาสตร์อย่างเคร่งครัด โดยปราศจากอคติส่วนบุคคล โดยจะทำให้ได้ทราบคุณค่าที่ แท้จริงโดยปราศจากค่านิยม

6.2 วิธีการประเมินเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Approach) การประเมินตามแนวทางนี้เชื่อในหลักการของการตีความและการสร้างความรู้ (Interpretivism Constructivism) โดยการมุ่งแสวงหาความรู้คุณค่าจากปรัชญาปรากฏการณ์นิยม (Phenomenology) หรือการได้ข้อเท็จจริงต้องมาจากการตีความ

6.3 วิธีการประเมินเชิงผสมผสาน (Mixed Method Approach) การประเมินแนวทางนี้เชื่อในหลักการของปฏิบัตินิยมและประโยชน์นิยม (Pragmatism Utilitarianism) โดยมองการประเมินที่มีคุณค่าจะต้องนำสารสนเทศของการประเมินไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยใช้ทั้งวิธีการเชิงระบบ และวิธีการเชิงธรรมชาติเพื่อให้เกิดการเข้าใจปรากฏการณ์อย่างลุ่มลึกเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

7. แบ่งตามความระดับของการประเมิน แบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

7.1 การประเมินเทียม (Pseudo Evaluation) เป็นการประเมินที่ให้ข้อค้นพบที่ไม่สมบูรณ์เนื่องจากได้รับแรงกดดันจากการเมืองหรือกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่ม โดยพยายามทำให้ผลการประเมินตรงตามความต้องการของกลุ่มการเมืองบางกลุ่มเพื่อสร้างความชอบธรรม โดยอาศัยหลักการทางวิชาการเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือแล้วดำเนินนโยบายตามที่ได้ตั้งเป้าประสงค์เอาไว้ ทำให้ผลที่ได้บิดเบือนจากความเป็นจริง

7.2 การประเมินเชิงทั้งประเมิน (Quad - Evaluation Studies) เป็นการประเมินที่ให้ความเชื่อมั่นในบางครั้งว่าเป็นการประเมินที่มีคุณค่าภายในและคุณค่าภายนอกอย่างแท้จริง แต่บางครั้งก็มีแนวทางที่ค่อนข้างบกพร่องในการที่ระบุคุณค่าภายในและคุณค่าภายนอก ทำให้ไม่เกิดความมั่นใจในผลการประเมิน

7.3 ประเมินที่แท้จริง (True Evaluation) เป็นความพยายามหาหนทางที่ทำให้ผลการประเมินไม่เกิดอคติต่อความลำเอียง เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือในประสิทธิภาพการประเมิน โดยเน้นการประเมินเพื่อการปรับปรุงและแสดงความรับผิดชอบ

8. แบ่งตามลักษณะหรือบทบาทของนักประเมิน แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

8.1 นักประเมินภายนอก (External Evaluator) เป็นบุคคลภายนอกของหน่วยงานหรือโครงการเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องหรือนักประเมินมืออาชีพหรือผู้เชี่ยวชาญการประเมินโดยกลุ่มบุคคลภายนอกจะมุ่งเน้นในด้านการสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับความเป็นวัตถุวิสัยหรือมีหลักวิธีวิทยา และความเป็นกลางในกระบวนการประเมินสำหรับการประเมินเพื่อตัดสินคุณค่า

8.2 นักประเมินภายใน (Internal Evaluator) เป็นบุคลากรภายในองค์กรหรือโครงการนั้น ๆ ผู้ประเมินผลโครงการที่ตนเองรับผิดชอบ โดยจะเข้าร่วมในกระบวนการประเมินนับตั้งแต่การวางแผนจนกระทั่งการเผยแพร่และการใช้ผลของการประเมินจะทราบข้อมูลที่แท้จริงของการดำเนินโครงการเพราะสัมผัสใกล้ชิดกับโครงการโดยตรงและยอมรับผลการประเมินเพื่อการเปลี่ยนแปลงเหมาะสมสำหรับการประเมินความก้าวหน้ามากกว่า

9. แบ่งตามขอบข่ายของการประเมิน แบ่งได้ 6 ประเภท ดังนี้

9.1 การประเมินสื่อการสอน วัสดุ และอุปกรณ์/นวัตกรรมทางการศึกษา และนวัตกรรมการพัฒนาสังคม (Material & Innovation Evaluation)

9.2 การประเมินการเรียนรู้/สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (Learning Evaluation) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือการจัดประสบการณ์ให้แก่กลุ่มผู้เรียน ผู้เข้ารับการอบรมหรือกลุ่มเป้าประสงค์

9.3 การประเมินการปฏิบัติงาน (Performance Evaluation) เป็นการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานในหน่วยงานหรือองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน

9.4 การประเมินหลักสูตร (Curriculum Evaluation) เป็นการประเมินหลักสูตรที่จัดการเรียนรู้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวหรือหลักสูตรฝึกอบรมต่าง ๆ

9.5 การประเมินโครงการและแผนงาน (Project Program Evaluation) เป็นการประเมินโครงการทางการศึกษาหรือโครงการทางการพัฒนาในระดับต่าง ๆ เพื่อสะท้อนการบรรลุเป้าประสงค์ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจของหน่วยงานและองค์กร

9.6 การประเมินองค์กร (Organization Evaluation) เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์หรือผลการดำเนินงานตามเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ขององค์กร ทั้งที่เป็นองค์กรแสวงหากำไรและองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร โดยนำผลการประเมินมาพัฒนาองค์กร รวมทั้งการประเมินเพื่อขอรับรางวัลต่าง ๆ

ขั้นตอนการประเมินโครงการ

พงศ์เทพ จิระโร ได้สรุปขั้นตอนการประเมินโครงการไว้ 10 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน 2) การระบุความเป็นมาและความสำคัญในการประเมิน 3) การกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมิน 4) การกำหนดขอบเขตของการประเมิน 5) การสร้างเครื่องมือวัดตัวบ่งชี้ 6) การเก็บรวบรวมข้อมูล 7) การวิเคราะห์ข้อมูล 8) การกำหนดเกณฑ์มาใช้ในการประเมิน 9) การสรุปผลการประเมิน 10) การเขียนรายงานการประเมิน²²

เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ ได้สรุปขั้นตอนการประเมินโครงการไว้ 9 ขั้นตอน ดังนี้²³

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
2. กำหนดวัตถุประสงค์การประเมิน
3. กำหนดตัวบ่งชี้
4. กำหนดแหล่งข้อมูลและขอบเขตการประเมิน
5. กำหนดวิธีเก็บข้อมูลและเครื่องมือการประเมิน
6. เก็บรวบรวมข้อมูล
7. วิเคราะห์ข้อมูล
8. สรุปผลการประเมิน
9. ให้ข้อเสนอแนะจากผลการประเมิน

²² พงศ์เทพ จิระโร, แนวคิดและกระบวนการประเมินโครงการ ในเอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินโครงการ (นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2559).

²³ เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ, การประเมินโครงการทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564), 150.

สงวน อินทร์รักษ์ ได้สรุปขั้นตอนการประเมินโครงการไว้ 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ชั้นวางแผนการประเมินโครงการ 2) ชั้นดำเนินการประเมินโครงการ และ 3) ชั้นเสนอรายงานผลการประเมินโครงการ²⁴

รูปแบบการประเมินโครงการ

รูปแบบการประเมินโครงการของไทเลอร์ (Tyler)

การประเมินโครงการของไทเลอร์ (Tyler) มีหลักการประเมินโครงการโดยเน้นการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้อยู่ในรูปแบบของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมแล้วประเมินความสำเร็จของจุดประสงค์เหล่านั้น ดำเนินการประเมิน 7 ขั้นตอนดังนี้ 1) กำหนดจุดหมายที่แท้จริงโดยเขียนในรูปแบบจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม 2) จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ 3) การประเมินก่อนทำกิจกรรม 4) จัดกิจกรรมให้เหมาะสม 5) ทำการประเมินหลังทำกิจกรรม 6) ประเมินประสิทธิภาพของโครงการด้วยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังทำกิจกรรม 7) นำผลการเปรียบเทียบมาศึกษาจุดบกพร่องเพื่อแก้ไขปรับปรุงต่อไป²⁵

รูปแบบการประเมินโครงการของอัลคิน (Alkin)

การประเมินโครงการของอัลคิน (Alkin) ได้เสนอรูปแบบการประเมินเรียกว่า CSE (Center for the Study of Evaluation Approach) จุดเน้นของการประเมินตามแนวความคิดของอัลคิน คือ การประเมินเพื่อการตัดสินใจ ในการประเมินจำเป็นต้องประเมิน 5 ด้าน ดังนี้ 1) การประเมินระบบ (System Assessment) 2) การประเมินการวางแผนโครงการ (Program Planning) 3) การประเมินการนำไปใช้หรือการดำเนินโครงการ (Program Implementation) 4) การประเมินเพื่อปรับปรุงโครงการ (Program Improvement) 5) การประเมินการยอมรับโครงการ (Program Certification)²⁶

²⁴ สงวน อินทร์รักษ์, **ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารการศึกษา**, พิมพ์ครั้งที่ 1 (นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2566), 309.

²⁵ Tyler, Ralph W, "General Statement on Evaluation" **The Journal of Educational Research** 35,7 (December, 1942), 492-501.

²⁶ Marvin C. Alkin. **Evaluation Theory Development** (California: Sage Publication, 1969), 10-11.

รูปแบบการประเมินโครงการของสคริฟเวน (Scriven)

การประเมินโครงการของสคริฟเวน (Scriven) เป็นการประเมินคุณค่าของโครงการโดยมีจุดหมายการประเมิน 2 ประการ คือ 1) การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ โดยมีจุดหมายเพื่อปรับปรุงพัฒนาโครงการ 2) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ มีจุดหมายเพื่อตัดสินคุณค่าของโครงการ²⁷

รูปแบบการประเมินโครงการของโพรวัส (Provus)

การประเมินโครงการของโพรวัส (Provus) เป็นการค้นหาความไม่สอดคล้องระหว่างความคาดหวังกับผลการปฏิบัติงานของแผนงาน โดยอธิบายว่าความไม่สอดคล้องกัน 5 ชนิดที่สามารถศึกษาได้จากการใช้แผนงาน คือความไม่สอดคล้องที่ไม่สัมพันธ์กับขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การออกแบบโครงการ คือ การกำหนดปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงานกำหนดกระบวนการดำเนินงาน และกำหนดผลที่คาดหวังจะได้รับจากการดำเนินงาน

ขั้นที่ 2 การเตรียมพร้อม เป็นการนำปัจจัยที่ทำให้เกิดการดำเนินงานเข้าสู่กระบวนการ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน

ขั้นที่ 4 ผลผลิตที่เกิดจากโครงการ

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและกำไร

ตามรูปแบบนี้ การประเมินต้องทำโดยผู้ประเมินคนหนึ่งทีวางมาตรฐานตามความคาดหวังของโครงการเอาไว้ ต่อจากนั้นคนประเมินต้องดำเนินไปโดยการหาข้อมูลใหม่ และทำการตัดสินใจโดยใช้มาตรฐานที่วางเอาไว้เป็นเกณฑ์ นับเป็นรูปแบบที่ช่วยให้ข้อมูลย้อนกลับในทุกขั้นตอน²⁸

การประเมินแบบ CIPP Model

รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความเป็นพลวัตร ประกอบด้วยการประเมิน 4 ด้าน

²⁷ Scriven M. “ An introduction to meta-evaluation,” **Education Product Report 2** (1969), 36-38.

²⁸ สมคิด พรหมจ้อย, **เทคนิคการประเมินโครงการ**, (พิมพ์ครั้งที่ 5), (กรุงเทพฯ: จตุพร ดีไซน์. 2550), 54; อ่างถึงโน วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, **การวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), 276.

1.การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation : C) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักการและเหตุผลว่ามีความสอดคล้องเหมาะสมเพียงใด ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินโครงการ

2.การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงในการนำปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ อันจะทำให้โครงการนั้นบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้แก่ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณว่ามีความเพียงพอมากน้อยเพียงใด

3.การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation : P) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการ เพื่อให้ทราบว่า มีข้อบกพร่องเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานอะไรบ้าง ได้แก่ กระบวนการในการดำเนินงาน การจัดกิจกรรม การพัฒนาบุคลากร และการติดตามประเมินผลว่า ได้มีการปฏิบัติมากน้อยเพียงใด

4.การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation : P) หมายถึง การประเมินการดำเนินงานหรือผลการดำเนินงานโครงการ ว่าผลที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด ในช่วงระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ และมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานมากน้อยเพียงใดตลอดจนผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียนอย่างไรบ้าง²⁹

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียง ไว้ว่าเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนะถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชน รวมไปถึงระดับภาครัฐทั้งในด้านการพัฒนาและ

²⁹ Danial L. Stufflebeam and Anthony J. Shinkfield, **Evaluation Theory, Models, & Applications** (London, England: Jossey-Bas, 2007), 334-336.

ด้านการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อ
ยุคโลกาภิวัตน์³⁰

ปรียานุช พิบูลสราวุธ ได้สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ดังนี้

1) แนวคิดหลัก เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ
ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไป
บนทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ 2) เป้าหมาย มุ่ง
ให้เกิดความสมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางวัตถุ
สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี 3) หลักการความพอเพียง หมายถึง
ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใด ๆ อัน
เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน 4) เงื่อนไขพื้นฐาน (ความรู้คู่คุณธรรม) จะต้องอาศัย
ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการ
วางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน การเสริมสร้างจิตของคนในชาติ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม
ความซื่อสัตย์สุจริต และให้ความรอบรู้ที่เหมาะสม³¹

เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัส ชี้แนะ
แนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด นานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนวิกฤตการณ์
ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้
อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในเรื่องความหมายของ
เศรษฐกิจพอเพียงนั้น พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหา ภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถ
บพิตรในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสไว้ว่า “...เศรษฐกิจ พอเพียง แปลว่า Sufficiency
economy คำว่า Sufficiency economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมี ได้อย่างไร เพราะว่าเป็น
ทฤษฎีใหม่ Sufficiency economy นั้น ไม่มีในตำรา เพราะหมายความว่าเรามี ความคิดใหม่และโดย

³⁰ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี, 2550).

³¹ ปรียานุช พิบูลสราวุธ, **เศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในการศึกษา** (กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง, 2553), 10.

ที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะไปปรับปรุงหรือไปใช้ หลักการเพื่อที่จะให้ เศรษฐกิจของประเทศและโลกพัฒนาดีขึ้น...”³²

จากความหมายของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า หลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชน ในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ ดำเนินไปบนทางสายกลาง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ได้กล่าวถึงหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ไว้ว่า การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จะช่วยแก้ไขปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจและปัญหาของ สังคมไทยได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีจุดมุ่งเน้น ดังนี้

1) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการที่ว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” ด้วยการอุปโภค และบริโภคในครัวเรือนอย่างพอเพียง ไม่ฟุ่มเฟือยและใช้อย่างคุ้มค่า หรือหากมีการปลูกพืชผลควรให้ เพียงพอกับความต้องการในการบริโภคครัวเรือนเป็นอันดับแรก เมื่อเหลือจากการบริโภคจึงมาเป็น การผลิตเพื่อการค้า

2) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นให้มีการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความถนัดทั้งภายในและภายนอกภาคการเกษตร เช่น ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม การแปรรูปอาหาร การค้าขาย และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ เพื่อเป็นการสร้างงาน สร้างรายได้ และช่วยให้เกิด การกระจายรายได้อย่างทั่วถึง

3) ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเมตตาความเอื้ออาทร และความสามัคคีของคนในชุมชน ในการร่วมแรงร่วมใจเพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่สถาบันครอบครัว ชุมชน และสังคม ตลอดจนการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงาม ของไทยให้คงอยู่ต่อไป ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทั้งหลักคิดและแนวทางในการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิต การปฏิบัติบนทางสายกลางเพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ และรอดพ้นจากวิกฤตต่าง ๆ โดยคุณลักษณะ

³² สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, เศรษฐกิจพอเพียง, หนังสือชุดเผยแพร่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ (กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2559),

ที่สำคัญของความพอเพียง 3 ประการ คือ 1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีสมกับความเป็นอยู่ของตนเอง ตามหลักการดำเนินชีวิตแบบไทย พออยู่ พอกิน, พึ่งตนเองได้, ประหยัด เรียบง่าย, และได้รับประโยชน์สูงสุด โดยใช้สิ่งที่ตนเองหรือในชุมชนของตนเองมีก่อนที่จะนำสิ่งของจากแหล่งอื่นมาใช้แบบรู้ คุณค่ารู้จัก ดูแลและพัฒนาต่อยอดให้ดีขึ้น 2) ความมีเหตุผล หมายถึง การมีความรู้และประสบการณ์ในการคาดการณ์และวิเคราะห์ ข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในการดำเนินชีวิตและลงมือปฏิบัติอย่างถูกต้องและมีเหตุผล 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเอง หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างมีสติ โดยการสร้างวินัยในตนเอง เพื่อปรับตัวในการตั้งรับต่อการเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ในการดำเนินชีวิตให้อยู่ในระดับพอเพียง ต้องอาศัยทั้งเงื่อนไขความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ดังนี้ 1) เงื่อนไขความรู้ คือ ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ อย่างรอบด้าน ซึ่งจะช่วยพัฒนา ทักษะการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ โดยจำเป็นต้องมีความรอบคอบในการนำความรู้มาพิจารณาให้เชื่อมโยงและสัมพันธ์กันเพื่อการวางแผนและต้องมีความระมัดระวังในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติทุกขั้นตอน โดยการนำหลักวิชา และความรู้ทางเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้อย่างรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง 2) เงื่อนไขคุณธรรม คือ ความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และการใช้ สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ซึ่งถือเป็นพื้นฐานในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของบุคคล สังคม และประเทศชาติ เมื่อมีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ทั้งในระดับบุคคลระดับ ครอบครัว ระดับชุมชน หรือหมู่บ้าน ระดับองค์กร และสังคมไทย จะทำให้นำ ไปสู่การพัฒนาที่สมดุล พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลให้มีความยั่งยืน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม³³

³³ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา, เข้าถึงเมื่อ 4 มกราคม 2567, เข้าถึงได้จาก http://www.617.252.69/e_eco.pdf

ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ 7 ประการ ประกอบด้วย³⁴

1. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับการจัดความยากจนและการลดความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ
2. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจของชุมชนและการพัฒนาศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นฐานรากของการพัฒนาประเทศ
3. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กรต่าง ๆ ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการดำเนินงานบนรากฐานของความพอเพียง
4. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจะมีความสำคัญยิ่งต่อการปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ
5. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายของชาติเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันต่อสถานการณ์ที่เข้ามากระทบโดยฉับพลัน และเพื่อปรับปรุงนโยบายต่าง ๆ ให้เหมาะสม
6. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยการพัฒนาค้นให้พออยู่พอกินและอยู่ดีมีสุข พึ่งพาตนเอง มีศักยภาพ มีทางเลือก ทั้งด้านสุขภาพ ความรู้ ทักษะ อาชีพ และเสรีภาพ
7. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงช่วยให้มนุษย์อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสันติสุข ไม่เบียดเบียน ไม่เอารัดเอาเปรียบ แบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตเมตตา และจิตสาธารณะ

เกษม วัฒนชัย ได้ให้ความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ 6 ประการ ประกอบด้วย³⁵

- 1) บุคคลมีชีวิตสมดุล ครอบครัวสมดุล ชุมชน สมดุล ธุรกิจสมดุล ประเทศชาติสมดุล พร้อมรับมือกับ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในทุกด้านได้ เป็นอย่างดี

³⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดี, 2553), 3.

³⁵ เกשמ วัฒนชัย, มลนิธิตถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, เข้าถึงเมื่อ 4 มกราคม 2567, เข้าถึงได้จาก <https://social.nesdc.go.th/social/Portals/0/Documents>

- 2) จัดปัญหาความยากจนและลดความเสี่ยง ทางเศรษฐกิจของคนจน
- 3) เป็นพื้นฐานของการสร้างพลังอำนาจและพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศ
- 4) ช่วยยกระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ ด้วยการสร้างข้อปฏิบัติในการทำธุรกิจที่เน้นผลกำไรระยะยาวในบริบทที่มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม
- 5) ช่วยปรับปรุงมาตรฐานของธรรมาภิบาลในทุกภาคส่วน ด้วยการเน้นประสิทธิภาพ ความโปร่งใส และการมีผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ
- 6) ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายสาธารณะของหน่วยงานต่างๆ และประเทศชาติได้อย่างเหมาะสม

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

ด้วยความสำคัญแห่งกระแสพระราชดำริส่นำไปสู่การกำหนดเป็นหลักการและนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของรัฐตั้งปรากฏอยู่ในเอกสารสำคัญ เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 78 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ และมาตรา 83 รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ภายใต้แนวปฏิบัติของ"ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" เห็นควรกำหนดพันธกิจของการพัฒนาประเทศ ดังนี้

1. พัฒนาคอนให้มีคุณภาพ คุณธรรม นำความรอบรู้อย่างเท่าทัน
2. เสริมสร้างเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม
3. ดำรงความหลากหลายทางชีวภาพ และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการประเทศให้เกิดธรรมาภิบาล ภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาคนและสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพของประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังที่ปรากฏในนโยบายของรัฐดังกล่าว โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 มุ่งเน้นนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาประเทศ จึงจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตที่พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ ฝึกการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมค่านิยม และเอกลักษณ์ของความเป็นไทยโดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันรับผิดชอบ เพื่อให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืนนำสู่วิถีชีวิตของประชาชน สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ตามแนวพระราชดำริสและนโยบายรัฐบาล รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการผลักดันให้ประเทศชาติ โดยร่วมพัฒนานำต่อไปอย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษาบนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง³⁶

ยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา กระทรวงศึกษาธิการได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ไว้จำนวน 5 ยุทธศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษาได้นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่³⁷

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยสถานศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ วิจัย จัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ และจัดทำแนวทางการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากร แนวทางการขับเคลื่อน โดยสถานศึกษาดำเนินการฝึกอบรม สัมมนา ผู้บริหาร ครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการสู่การเรียนการสอนและการบริหารจัดการในสถานศึกษาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การขยายผลและพัฒนา โดยสถานศึกษาดำเนินการระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริม สนับสนุน จัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศ เชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานที่

³⁶ กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดี, 2553), 1.

³⁷ เรื่องเดียวกัน, 4.

เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งประสานการดำเนินงานของเครือข่ายสถานศึกษาที่มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเผยแพร่ โดยสถานศึกษาดำเนินการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่การประยุกต์ ความก้าวหน้า ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล โดยสถานศึกษาดำเนินการกำหนดรูปแบบ แนวทาง เครื่องมือและคู่มือในการติดตามการประเมินผลและการรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดเป็นโรงเรียนแห่งแรกของตำบลดอนข่อยซึ่งเดิมขึ้นกับอำเภอบางเลน เป็นโรงเรียนประเภทนายอำเภอจัดตั้ง เปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2478 โดยอาศัยศาลาการเปรียญวัดเป็นสถานที่เรียน โดยความอุปการะของหลวงพ่อบลิม จันทรราหู เจ้าอาวาสวัดบ่อน้ำจืด มีนายลำดวน เชียงจู เป็นครูใหญ่ มีนักเรียน 121 คน ครู 3 คน ต่อมาเมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ.2502 ได้โอนมาขึ้นกับอำเภอกำแพงแสน พ.ศ.2506 พระอธิการเง สุธินโน เจ้าอาวาสวัดบ่อน้ำจืด พร้อมด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาได้ประชุมปรึกษากันดำเนินการจัดสร้างอาคารเรียนแบบ 003 ชั้นกว้าง 9 เมตร ยาว 54 เมตร มีห้องเรียนขนาด 7 x 9 เมตร จำนวน 6 ห้อง ห้องพักครู 1 ห้อง

ปัจจุบันโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด เปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวนนักเรียน 309 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2566)

สภาพทั่วไป

โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ตั้งอยู่ที่หมู่ 9 ตำบลดอนข่อย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 ทำการเปิดสอนระดับชั้นอนุบาล 2 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเนื้อที่ 12 ไร่ 78 ตารางวา เขตพื้นที่บริการหมู่บ้าน ได้แก่หมู่ที่ 9, 10, 11, 12 และ 14 มีจำนวน 5 หมู่บ้าน ลักษณะทางภูมิศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่ม

มีแหล่งน้ำไหลผ่าน ข้อมูลประชากรในตำบล 7,737 คน แยกเป็นหมู่บ้านได้ทั้งสิ้น 16 หมู่บ้าน³⁸
แสดงตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรชาย และประชากรหญิงในเขตพื้นที่บริการ จำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่บ้าน	ประชากรชาย	ประชากรหญิง	รวม (คน)
หมู่ที่ 9 บ่อน้ำจืด	209	248	457
หมู่ที่ 10 โพธิ์ศรี	270	292	562
หมู่ที่ 11 ใหม่โพธิ์ศรี	235	236	471
หมู่ที่ 12 สะอาดพัฒนา	251	290	541
ที่ 14 ต้นสำโรงพัฒนา	340	317	657

ข้อมูลอัตรานักเรียน มีข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนนักเรียน ประจำปีการศึกษา 2567

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน
	ปีการศึกษา 2567
อ.1	-
อ.2	28
อ.3	27
รวมปฐมวัย	55
ป.1	31
ป.2	37
ป.3	20
ป.4	20
ป.5	40
ป.6	30
รวมประถม	178
ม.1	33

³⁸ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ข้อมูลพื้นฐาน
อบต.ดอนข่อย, เข้าถึงเมื่อ 4 มกราคม 2567, เข้าถึงได้จาก http://www.donkhai.go.th/site/index.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=64

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน
	ปีการศึกษา 2567
ม.2	26
ม.3	21
รวมมัธยม	80
รวมทั้งหมด	313

ที่มา: ปรับจาก โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด, “รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report) พ.ศ. 2565,” 5 มีนาคม 2566.

ข้อมูลบุคลากร

ตารางที่ 3 บุคลากรโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดในปีการศึกษา พ.ศ. 2566

ที่	บุคลากร	ชาย	หญิง	รวม
1	ผู้อำนวยการ	1	-	1
2	รองผู้อำนวยการ	-	-	-
3	ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ	-	1	1
4	ครูวิทยฐานะชำนาญการ	1	4	5
5	ครูไม่มีวิทยฐานะ	1	5	6
6	ครูผู้ช่วย	1	2	3
7	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน	-	-	-
8	ครูอัตราจ้าง	-	1	1
9	ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ	-	1	1
รวม		4	14	18

ข้อมูลอาคารเรียน

อาคารเรียนจำนวน 4 หลัง อาคารประกอบจำนวน 4 หลัง ส้วม 4 หลัง อาคารอเนกประสงค์ 1 หลัง โรงอาหาร 1 หลัง สนามเด็กเล่น 1 สนาม สนามฟุตบอล 1 สนามสนามวอลเลย์บอล 1 สนาม สนามบาสเกตบอล/สนามตะกร้อ 1 สนาม บ้านวิถีไทย 1 หลัง บ้านพักครู 1 หลัง โรงเรือนไก่ไข่ 1 หลัง โรงเรือนเป็ดไข่ 1 หลัง

- ห้องเรียนปฐมวัย จำนวน 2 ห้อง
- ห้องเรียนประถม จำนวน 8 ห้อง

ของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ภายใต้การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาแก่ประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
2. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรมตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นผู้เรียนแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นมืออาชีพสามารถจัดการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21
4. พัฒนาระบบบริหารการจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล ที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา

เป้าประสงค์

1. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับสิทธิและโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ที่หลากหลายอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. ผู้เรียนทุกคนมีพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจสมวัย มีคุณธรรม จริยธรรมตามค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ สามารถดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นผู้เรียนแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสมรรถนะในการทำงาน มีคุณลักษณะของบุคคลแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดรับกับการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศ
4. สถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน มีเครือข่ายการบริหารจัดการ และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

ปรัชญา

“ปัญญา ว ธเนน เสยโย” ปัญญา ประเสริฐกว่าทรัพย์

อัตลักษณ์ของโรงเรียน

“ยิ้มง่าย ไหว้งาม ตามวิถีไทย”

เอกลักษณ์ของโรงเรียน

โรงเรียนส่งเสริมคุณธรรม น้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. สร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

2. ส่งเสริมคุณธรรมและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ
4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ

กลยุทธ์

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
2. ส่งเสริมการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์
4. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
5. เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์
6. ส่งเสริมการเรียนรู้และการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
7. พัฒนาครูให้เป็นมืออาชีพและยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ
8. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษา และการนำหลักธรรมาภิบาลบริหารจัดการทั่วทั้งองค์กร
9. ส่งเสริม สนับสนุนการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้และการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์

1. ยุทธศาสตร์พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
2. ยุทธศาสตร์ผลิต พัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา
3. ยุทธศาสตร์ผลิตและพัฒนากำลังคน รวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของ การพัฒนาประเทศ
4. ยุทธศาสตร์ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษา และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
5. ยุทธศาสตร์ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา
6. ยุทธศาสตร์พัฒนาระบบบริหารจัดการและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- โครงการ** : ส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- แผนงาน** : ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
- สนองกลยุทธ์ที่ 4** : ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
- ลักษณะโครงการ** : โครงการต่อเนื่อง
- ผู้รับผิดชอบ** : นางสาวอภัสรา คล้ายสุวรรณ และนางสาวกัญญาณัฐ ตรีผลพันธ์

โครงการ

ระยะเวลา : ตลอดปีการศึกษา

ดำเนินการ

สอดคล้องกับมาตรฐานระดับขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน

1.1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1.6 มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ

1.2 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

1.2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

1.2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

1. หลักการและเหตุผล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงมีพระราชดำรัสแก่พสกนิกรชาวไทยเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นปรัชญาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงการรู้จักพึ่งตนเอง ความพอประมาณ พอมีพอกิน พอมีพอใช้ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบวางแผนตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ควรจะเป็น เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอย่าง ยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ การวางรากฐานการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความจำ เป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับทุกคนในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กเยาวชนที่จะเป็นอนาคต ของชาติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดกลยุทธ์การปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งนโยบายในการปฏิรูปการศึกษารอบที่ 2

(พ.ศ.2552 – 2561) ซึ่งมุ่งเน้นการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการ บริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 1 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียน วัดบ่อน้ำจืด จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขึ้นโดยมี วัตถุประสงค์เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงได้อย่างถูกต้อง เป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน ครู/บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและ หน่วยงานอื่น

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำผลผลิตจากการเกษตรมาประกอบอาหารกลางวันให้กับนักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดที่ด้อยโอกาสยากจนขาดแคลนอาหารระดับชั้น มัธยมศึกษาได้รับประทานอาหารกลางวันโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
3. เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ
4. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร
5. เพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสานของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

3. เป้าหมาย/ผลลัพธ์

เชิงปริมาณ

1. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 -3 จำนวน 79 คน

เชิงคุณภาพ

1. นักเรียนโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดที่ด้อยโอกาสยากจนขาดแคลนอาหารในระดับชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 80 ได้รับประทานอาหารกลางวันโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

2. นักเรียนโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดร้อยละ 80 มีทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร และได้เรียนรู้การทำเกษตรผสมผสาน

4.กิจกรรมและการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
1.	<p>ขั้นวางแผนดำเนินการ (Plan)</p> <p>1.1 ขออนุมัติโครงการ</p> <p>1.2 แต่งตั้งคณะทำงาน</p> <p>1.3 จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน</p> <p>1.4 ประชุมชี้แจง</p>	มิ.ย. 66	นางสาวอภัสรา คล้ายสุวรรณ นางสาวกัญญาณัฐ ตรีผลพันธ์ุ์
2.	<p>ขั้นดำเนินการ (Do)</p> <p>2.1 ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่เพื่อการเกษตรในโรงเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับพื้นที่นาข้าว - ปรับพื้นที่บ่อเลี้ยงปลา - ขุดคันล้อมปรับปรุงบ่อปลาเดิม <p>2.2 ดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำนาข้าวไรซ์เบอร์รี่แบบอินทรีย์ด้วยวิธีดำกล้า - เลี้ยงปลา ปล่อยพันธ์ุปลา ปลานิล <p>ปลาตะเพียน ปลาชุกชุก</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพาะเห็ดนางฟ้า - ปลูกพืชผัก - ทำปุ๋ยชีวภาพ <p>2.3 จัดการเรียนรู้จากห้องเรียนสู่แหล่งการเรียนรู้เกษตรผสมผสาน</p> <p>2.4 นำผลผลิตจากโครงการเข้าโรงอาหารของโรงเรียนใช้ในการประกอบอาหาร และจำหน่ายผลผลิตที่เหลือสู่ชุมชน</p> <p>2.5 ทำการแปรรูปผลผลิตจากโครงการเพื่อถนอมอาหาร และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต</p>	ตลอดปี การศึกษา	คณะครู

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ
3.	ขั้นตรวจสอบ (Check) 3.1 ติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ	มี.ค 66	นางสาวกัญญาณัฐ ตรีผลพันธ์ุ
4.	ขั้นประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Action) 4.1 ประเมินผลโครงการ 4.2 นำผลไปปรับปรุง และพัฒนาโครงการ	เม.ย 66	นางสาวกัญญาณัฐ ตรีผลพันธ์ุ

5.รายละเอียดการใช้งบประมาณ

ที่	กิจกรรม/รายการ	เงินงบประมาณ				เงินนอก งบประมาณ	รวม
		ตอบแทน	ใช้สอย	วัสดุ	รวม		
1.	กิจกรรมแหล่งการเรียนรู้ เกษตรผสมผสาน		2,000	3,000			5,000
	รวม		2,000	3,000	5,000		5,000
	รวมทั้งหมด		2,000	3,000	5,000		5,000

6. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- 6.1 ร้อยละของนักเรียน บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรม
- 6.2 บันทึกผลการเรียนรู้ตามมาตรฐาน/ตัวชี้วัด
- 6.3 ผลการปฏิบัติงานโครงการ
- 6.4 ภาพกิจกรรมดำเนินการ
- 6.5 ผลประเมินความพึงพอใจของครู นักเรียน และผู้ปกครอง

7.ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำผลผลิตจากการเกษตรมาประกอบอาหารกลางวันให้กับนักเรียนได้
2. นักเรียนโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดที่ด้อยโอกาสยากจนขาดแคลนอาหารระดับชั้นมัธยมศึกษา ได้รับประทานอาหารกลางวันโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
3. นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ
4. นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร
5. พัฒนาแหล่งเรียนรู้เกษตรผสมผสานของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กมลฉัตร บุษกุล้ำ ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการประเมิน พบว่า การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนหนองหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมาก วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ มีความสอดคล้องกับนโยบายในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ครูผู้และบุคลากรที่รับผิดชอบกิจกรรมตามโครงการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมและ เพียงพอสำหรับการดำเนินโครงการ การกำหนดขั้นตอนการจัดทำโครงการเศรษฐกิจพอเพียง มีความชัดเจน สาระเนื้อหาตามองค์ประกอบของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงมีความชัดเจน ปฏิบัติได้ กิจกรรม ในโครงการช่วยให้โรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ และมีการรายงานผลการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในครอบครัวของตนเองได้³⁹

วิไลกุล บุษช่วยสุข ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา โรงเรียนเลิศปัญญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการประเมิน พบว่า 1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร สถานที่ มีความเหมาะสมและเพียงพอ ส่วนงบประมาณในการดำเนินงานยังไม่เพียงพอ 2) ด้านกระบวนการ มีความเหมาะสมของการวางแผนในการดำเนินงาน โดยภาพรวมมีความเหมาะสม 3) ด้านผลผลิตของ โครงการ ประกอบด้วย ด้านรู้ความ ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์

³⁹ กมลฉัตร บุษกุล้ำ, “การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559), 71-72.

การประเมิน ด้านทักษะ ในการปฏิบัติกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ผ่านเกณฑ์ และผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน มี ความพึงพอใจในโครงการอยู่ในระดับมาก⁴⁰

สุนันท์ณี สุขสวัสดิ์ ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณลักษณะ อยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา ในสถานศึกษา โรงเรียนศิริมาศพิทยาคม ผลการประเมินพบว่า การประเมินการกิจกรรมสร้างเสริม คุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยภาพรวม และตามขั้นตอนด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะ แนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้โรงเรียนศิริมาศพิทยาคมดำเนินการนั้น ทางโรงเรียนได้ดำเนินการอย่างเคร่งครัดทุกขั้นตอน รวมทั้งใช้หลักการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง นักเรียนทุกชั้นตอน⁴¹

ไอลดา แก้วโพธิ์ ได้ศึกษาเรื่อง โครงการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) ผลการประเมินพบว่า การประเมินโครงการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของ โรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านบริบท ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านผลผลิต แนวทางการพัฒนาการดำเนินโครงการศาสตร์ พระราชาเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) ควรดำเนินการดังนี้ 1) ด้านบริบท โรงเรียนควรมีการวิเคราะห์ ศักยภาพของโรงเรียน และชุมชน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาขีดความสามารถในการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในทุก ๆ ด้าน 2) ด้านปัจจัยนำเข้า ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ โครงการมีการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับความรู้และความสามารถในการดำเนินงานโครงการอย่าง

⁴⁰ วิไลกุล บุญช่วยสุข, “การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กรณีศึกษา โรงเรียนเลิศปัญญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3,” (สารนิพนธ์ มหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2559), 71-77.

⁴¹ สุนันท์ณี สุขสวัสดิ์, “การประเมินโครงการการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณลักษณะอยู่อย่าง พอเพียงของนักเรียนตามแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา โรงเรียนศิริมาศพิทยาคม,” (สุโขทัย: โรงเรียนศิริมาศพิทยาคม, 2560), 124-129.

ต่อเนื่อง 3) ด้านกระบวนการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการโครงการมีการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับ ความรู้และความสามารถที่ใช้ในการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง 4) ด้านผลผลิต โรงเรียนควรจัดกิจกรรม โครงการที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้⁴²

นิภาพร สุธรรมวงศ์ ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการการเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านลาดหญ้าคา จังหวัดอุบลราชธานี ผลการประเมินพบว่า การประเมินโครงการการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา ในสถานศึกษา โรงเรียนบ้านลาดหญ้าคา จังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านยังพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริบทมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านปัจจัย และด้านผลผลิต มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด⁴³

ประเสริฐ สุขสวัสดิ์ ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางศาสตร์พระราชาราชของโรงเรียนบ้านชีแบร ผลการประเมินพบว่า การประเมินโครงการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางศาสตร์พระราชาราชของโรงเรียนบ้านชีแบร ผลการประเมินโครงการผ่านเกณฑ์

⁴² ไอลตา แถวโพธิ์, “โครงการศาสตร์พระราชาราชเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ),” (การค้นคว้าอิสระระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563), ง.

⁴³ นิภาพร สุธรรมวงศ์, “การประเมินโครงการการเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านลาดหญ้าคา จังหวัดอุบลราชธานี,” วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย 3,2 (เมษายน-มิถุนายน 2564).

ประเมินทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิผล ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายทอดส่งต่อ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านปัจจัยอยู่ในระดับมาก⁴⁴

ศุภวัฒน์ เทียมศรีรัชนิกร ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี ผลการประเมินพบว่าการประเมินโครงการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการประเมินโครงการพบว่าด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกระบวนการตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาครูผู้รับผิดชอบโครงการและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมมีความเหมาะสมสอดคล้องอยู่ในระดับมากและในภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมินด้านผลผลิตตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ผู้เรียนระดับชั้นอนุบาล ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมมีความเหมาะสมสอดคล้องอยู่ในระดับมาก และในภาพรวมผ่านเกณฑ์ การประเมินด้านปรับขยายด้านผลผลิตได้แก่ด้านผลกระทบด้านประสิทธิผลด้านความยั่งยืนและด้านการถ่ายทอดส่งต่อโดยรวมมีความเหมาะสมสอดคล้องอยู่ในระดับมากและในภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมิน⁴⁵

งานวิจัยต่างประเทศ

เอซ่า (Fadly Azhar) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการประเมินพบว่า ในด้านบริบท และปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านกระบวนการประเมินจากลักษณะการแสดงออก แพ้ผสมผลงาน เกณฑ์การให้คะแนน ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น เป็นตารางข้อมูล การวิเคราะห์ และด้านผลผลิต ในระดับปานกลางการดำเนินอย่างต่อเนื่อง

⁴⁴ประเสริฐ สุขสวัสดิ์, “การประเมินโครงการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางศาสตร์พระราชาราชของโรงเรียนบ้านชีแบร์,” **วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ** 23,1 (มกราคม-มิถุนายน 2565).

⁴⁵ ศุภวัฒน์ เทียมศรีรัชนิกร, “การประเมินโครงการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี,” **วารสารบัณฑิตวิทยาลัยรำไพพรรณี** 5,1 (มกราคม-มิถุนายน 2565), 1-9.

ทั้งการประชุมร่วมกัน การเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนโดยตรง แสดงถึงแนวทางดังกล่าวเป็นแนวทางที่สามารถนำมาปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล⁴⁶

ซัมซา อาซิซ, มูนาซซา มาห์มูด, ซาห์รา เรห์มาน (Shamsa Aziz, Munazza Mahmood, Zahra Rehman) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้แบบจำลอง CIPP เพื่อการประเมินคุณภาพที่โรงเรียนระดับ: กรณีศึกษา ผลการประเมินพบว่า กลุ่มโรงเรียนสถานศึกษาสงเคราะห์ที่เน้นการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยีขั้นสูง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ หลักสูตรที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น ด้านกลยุทธ์การเรียนการสอน พบว่าครูมีความสามารถมากขึ้นในการทำงานภาคทฤษฎีและการเรียนรู้ ท่องจำซึ่งสร้างแรงกดดันให้กับนักเรียนและส่งผลกระทบต่อความสามารถทางปัญญาของพวกนักเรียน อีกทั้งขาดความเหมาะสมในเรื่องของสถานที่ สภาพแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ และโรงเรียนตั้งอยู่ในอาคารเช่ายืมสถานที่⁴⁷

เมห์เม็ต บาซารัน และคณะ (Mehmet Basaran et al) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผล โครงการการศึกษาก่อนวัยเรียนตามแบบจำลอง CIPP ผลการประเมินพบว่า อุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ศูนย์การเรียนรู้ในรูปแบบนี้และลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนยังไม่เพียงพอต่อการศึกษาก่อนวัยเรียน การศึกษาก่อนวัยเรียนควรมีการอำนวยความสะดวกให้นักเรียน ในโรงเรียนและมีประสิทธิภาพในการเตรียมเด็กเข้าโรงเรียนประถมศึกษา⁴⁸

อาติกะฮ์ มาร์ฆะมะฮ์ อัยยูซุฟี และคณะ (Atikah Markhamah Ayyusufi et al) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินแบบจำลอง CIPP ในโครงการ Tahfidz ในโรงเรียนประจำอิสลาม ผลการประเมินพบว่า การดำเนินการตามโปรแกรม tahfidz al-Qur'an ที่ Pondok Darul Fithrah และ PPTQ Ulul Albab เป็นไปด้วยดี บริบทระหว่างโปรแกรม Pondok Darul Fithrah และ PPTQ Ulul Albab tahfidz อยู่ในระดับดีมาก ด้านปัจจัยนำเข้าของโปรแกรม tahfidz ที่ Pondok Darul Fithrah อยู่ในระดับดี ในขณะที่ PPTQ Ulul Albab อยู่ในระดับดีมาก ในด้านกระบวนการโปรแกรม

⁴⁶ Fadly Azhar, "Assessing Students' Learning Achievement: An Evaluation," *Mediterranean Journal of Social Sciences* 6,2 (March 2015), 535-540.

⁴⁷ Shamsa Aziz, Munazza Mahmood, Zahra Rehman, "Implementation of CIPP Model for Quality Evaluation at School Level: A Case Study," *Journal of Education and Educational Development* 5,1 (June 2018), 189-206.

⁴⁸ Mehmet Basaran et al, "Evaluation of Preschool Education Program According to CIPP Model," *Pedagogical Research* 6,2 (2021), 1-23.

tahfidz ที่ Pondok Darul Fithrah และ PPTQ Ulul Albab ต่างก็อยู่ในระดับดีมาก สุดท้ายนี้ ผลลัพธ์ของโปรแกรม tahfidz ที่ Pondok Darul Fithrah อยู่ในระดับดี⁴⁹

สรุป

จากการศึกษาเอกสาร คู่มือ ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) สามารถสรุปได้ว่า การประเมินโครงการเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาตัดสินผลสำเร็จของโครงการ และเป็นแนวทางในการตัดสินใจในการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการหรือยกเลิกโครงการต่อไป การประเมินโครงการนี้เป็นการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP model) ตามแนวคิดของของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) โดยประเมินทั้งระบบของโครงการ 4 ด้านคือ 1) ด้านบริบท (Context evaluation) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) 3) ด้านกระบวนการ (Process evaluation) และ 4) ด้าน ผลผลิต (Product evaluation) เพื่อที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงการของสถานศึกษาต่อไป

⁴⁹ Atikah Markhamah Ayyusufi et al, “Evaluation of The CIPP Model on The Tahfidz Program in Islamic Boarding Schools,” **Jurnal Pendidikan Islam** 5,2 (2022), 466-484.

บทที่ 3

การดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านบริบท (Context evaluation) 2) ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) 3) ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านกระบวนการ (Process evaluation) 4) ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านผลผลิต (Product evaluation) ใช้รูปแบบการประเมินแบบ ชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) โดยการประเมินโครงการครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด จำนวน 15 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด จำนวน 76 คน รวมทั้งสิ้น 98 คน เป็นประชากรในการประเมินโครงการ และเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) เพื่อให้การประเมินโครงการเป็นไปอย่างมีระบบ และตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ จึงได้กำหนดรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนดำเนินการประเมินโครงการ

เพื่อให้การดำเนินประเมินโครงการครั้งนี้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้ประเมินโครงการได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนของการดำเนินการประเมินโครงการเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมการประเมินโครงการ เป็นการศึกษาข้อมูล สถิติ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตำราต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ นำผลที่ได้จากการศึกษามาจัดทำโครงร่างการประเมินโครงการ แก่ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอภาคีวิชาเพื่อขออนุมัติโครงการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการ เป็นขั้นตอนที่ผู้ประเมินโครงการได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินโครงการ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) มาใช้ในการเก็บข้อมูลจากประชากร และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติมาจัดทำข้อมูลบทที่ 4 และบทที่ 5 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และสอบตามวันและเวลาที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการประเมินโครงการ เป็นการจัดทำรายงานผลการประเมินโครงการ นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อขอคำแนะนำตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วจัดทำรายงานการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์เสนอต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รวมทั้งการเผยแพร่งานวิจัย เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีการประเมินโครงการ

เพื่อให้การวิจัยนี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ ผู้ประเมินโครงการจึงกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการประเมินโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ไม่มีการทดลอง (the one shot , non-experimental case study design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (Diagram) ได้ดังต่อไปนี้

เมื่อ S หมายถึง ประชากร

X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา

O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน ข้าราชการครู จำนวน 14 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 76 คน (ไม่นับรวมผู้ประเมินโครงการ)

ตารางที่ 4 ประชากรของการประเมินโครงการ

การประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)	รวม ประชากร (คน)
1) ด้านบริบท (Context evaluation)	ผู้บริหารสถานศึกษา	1	15
	ข้าราชการครู	14	
2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation)	ผู้บริหารสถานศึกษา	1	15
	ข้าราชการครู	14	
3) ด้านกระบวนการ (Process evaluation)	ผู้บริหารสถานศึกษา	1	15
	ข้าราชการครู	14	

ตารางที่ 4 ประชากรของการประเมินโครงการ (ต่อ)

การประเมิน	ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)	รวม ประชากร (คน)
4) ด้านผลผลิต (Product evaluation)	ผู้บริหารสถานศึกษา	1	98
	ข้าราชการครู	14	
	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	7	
	นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	76	

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และ ประสบการณ์การทำงานตำแหน่งปัจจุบัน 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียน สอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ และระดับการศึกษา

2.ตัวแปรที่ศึกษา คือ เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการประเมินโครงการ โดยใช้รูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) ของสต๊อฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงาน เป็นการประเมินหลักการและเหตุผล ประเด็นปัญหา ความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ความต้องการของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายของโครงการ จำนวนประชากร สภาพเศรษฐกิจและปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับปัจจัย เป็นการประเมินทรัพยากรงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา กลุ่มเป้าหมาย เทคโนโลยี และแผนการดำเนินงาน ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินโครงการว่ามีความเป็นไปได้ มีความเหมาะสม มีความเพียงพอหรือไม่

2.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation : P) หมายถึง การประเมินเกี่ยวกับด้านกระบวนการดำเนินงานโครงการ ซึ่งเป็นการประเมินการบริหารโครงการ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ การนำปัจจัยนำเข้าของโครงการมาใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือไม่

2.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation : P) หมายถึง การประเมินผลการดำเนินโครงการ เป็นการประเมินผลที่ได้จากโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ คุ่มค่าเพียงใด โดยนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) มี 3 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหาร และข้าราชการครู

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดค่าตอบไว้ (forced choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด แบ่งออกเป็น 2 ด้านโดยผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ด้าน ประกอบด้วย 1) การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) 2) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) มีลักษณะเป็นคำถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's rating scales)⁵⁰ โดยกำหนดค่าระดับคะแนนของแต่ละช่วงน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับน้อย ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

⁵⁰ Rensis Likert, *The Human Organization* (New York: McGraw - Hill, 1961), 74.

ระดับ 3 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมาก ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน
ระดับ 5 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการส่งเสริมการดำเนินการโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านที่ 1) ด้านบริบท (Context Evaluation) 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

ฉบับที่ 2 สำหรับผู้บริหาร และข้าราชการครู

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดค่าตอบไว้ (forced choice)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านกระบวนการ (Process evaluation) โดยมีลักษณะเป็นคำถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's rating scales)⁵¹ โดยกำหนดค่าระดับคะแนนของแต่ละช่วงน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับน้อย ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

⁵¹ Rensis Likert, *The Human Organization* (New York: McGraw - Hill, 1961), 74.

ระดับ 4 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมาก ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน
ระดับ 5 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการส่งเสริมการดำเนินการโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านกระบวนการ (Process evaluation)

ฉบับที่ 3 สำหรับผู้บริหาร ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู สอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และ ประสบการณ์การทำงานตำแหน่งปัจจุบัน 2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียน สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด) ด้านผลผลิต (Product evaluation) โดยมีลักษณะเป็นคำถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's rating scales)⁵² โดยกำหนดค่าระดับคะแนนของแต่ละช่วงน้ำหนัก ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับน้อย ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง	ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมาก ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

⁵²Rensis Likert, *The Human Organization* (New York: McGraw - Hill, 1961), 74.

ระดับ 5 หมายถึง ผลการประเมินในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด
ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการส่งเสริมการดำเนินการโครงการ
ส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านผลผลิต
(Product evaluation)

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ

ผู้ประเมินโครงการได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินโครงการเป็น
แบบสอบถามความคิดเห็นลักษณะเป็นแบบประเมินชนิดจัดลำดับคุณภาพ ข้อคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะเพื่อให้ความเหมาะสมครอบคลุมเนื้อหา ในการเก็บข้อมูลการประเมินโครงการส่งเสริม
วิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด โดยใช้รูปแบบชิปป (CIPP
Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ซึ่งผู้ประเมินโครงการมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา
เอกสาร คู่มือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปป
(CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างและปรับปรุง
เครื่องมือในการประเมินโครงการ โดยปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา โดยกำหนด
รูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale)
มีจำนวน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's scales)

ขั้นที่ 3 สร้างแบบประเมินฉบับร่าง ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิง
เนื้อหา (content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective
Congruence : IOC) ของข้อคำถาม และเลือกคำถามที่มีค่า IOC เฉลี่ยตั้งแต่ 0.50 – 1.00

ขั้นที่ 4 นำแบบประเมินที่ได้ลงเก็บข้อมูลกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลัก
ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ที่เป็นประชากร จำนวน 98 คน
โดยผู้ประเมินโครงการดำเนินการแจกแบบสอบถามความคิดเห็น และเก็บข้อมูลการวิจัยด้วยตนเอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการประเมินโครงการในครั้งนี้ผู้ประเมินโครงการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ประเมินโครงการ ทำหนังสือเรียนคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อดำเนินเรื่องขอทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดเพื่อให้ออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและนักเรียน

2. ผู้ประเมินโครงการนำหนังสือส่งไปยังโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินโครงการได้ดำเนินการโดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือทั้ง 3 ฉบับ ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ
2. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนของข้อคำถามในแบบทดสอบแต่ละฉบับ
3. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามไปคำนวณหาค่าทางสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการประเมินโครงการ

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ใช้มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: μ)

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: σ) โดยนำค่ามัชฌิมเลขคณิตที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยตามแนวคิดของเบสท์ (Best)⁵³ ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 ถึง 1.49 หมายถึง ผลการประเมิน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 ถึง 2.49 หมายถึง ผลการประเมิน อยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 ถึง 3.49 หมายถึง ผลการประเมิน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 ถึง 4.49 หมายถึง ผลการประเมิน อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 ถึง 5.00 หมายถึง ผลการประเมิน อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดในแต่ละด้าน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

สรุป

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านบริบท (Context evaluation) 2) ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านปัจจัยนำเข้า (Input evaluation) 3) ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านกระบวนการ (Process evaluation) 4) ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านผลผลิต (Product evaluation) โดยการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ประชากร คือผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด จำนวน 98 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ฉบับ ฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู โดยเป็นแบบสอบถามด้านบริบท (Context evaluation) และด้านปัจจัยนำเข้า (Input

⁵³ John W. Best and James V. Kahn, **Research in Education**, 10th ed. (Massachusetts: Pearson Education Inc., 2006), 310.

evaluation) ฉบับที่ 2 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู โดยเป็นแบบสอบถามด้านกระบวนการ (Process evaluation) ฉบับที่ 3 สำหรับผู้บริหาร ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียน โดยเป็นแบบสอบถามด้านผลผลิต (Product evaluation) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency : f) ร้อยละ (Percentage : %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean: μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตอบข้อคำถามของการประเมินโครงการครั้งนี้ ผู้ประเมินโครงการนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามที่ส่งถึงประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ข้าราชการครู จำนวน 15 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน และนักเรียน จำนวน 76 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 98 คน (ไม่รวมผู้ประเมินโครงการ) โดยนำเสนอเป็น 3 ฉบับ ฉบับละ 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้ แบบสอบถามฉบับที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู ในด้านบริบท (Context Evaluation) และด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) แบบสอบถามฉบับที่ 2 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู ในด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และแบบสอบถามฉบับที่ 3 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน ในด้านผลผลิต (Product Evaluation) ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 98 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผู้ประเมินโครงการได้นำมาวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์มานำเสนอโดยแต่ละฉบับมี 3 ตอน ซึ่งผลการวิเคราะห์จะใช้ตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู จากประชากรทั้งสิ้น 15 คน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และ ประสบการณ์การทำงานตำแหน่งปัจจุบัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่า ร้อยละ (percentage) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	4	26.70
- หญิง	11	73.30
รวม	15	100.00

ตารางที่ 5 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับที่ 1 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. อายุ		
- 21 - 30 ปี	5	33.30
- 31 - 40 ปี	7	46.70
- 41 - 50 ปี	3	20.00
รวม	15	100.00
3. ระดับการศึกษา		
- ปริญญาตรี	9	60.00
- ปริญญาโท	6	40.00
รวม	15	100.00
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
- ผู้บริหารสถานศึกษา	1	93.30
- ข้าราชการครู	14	6.70
รวม	15	100.00
5. ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
- น้อยกว่า 10 ปี	8	53.30
- 10 - 20 ปี	6	40.00
- 21 - 30 ปี	1	6.70
รวม	15	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับที่ 1 จำนวน 15 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 73.30 เป็นเพศชาย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 26.70 ด้านอายุพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 46.70 ลำดับต่อมาอยู่ในอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 และอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ด้านระดับการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และระดับปริญญาโท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ตามลำดับ ด้านตำแหน่งปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่เป็นข้าราชการครู จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 93.30 และตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70 ด้านประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 ลำดับต่อมามีประสบการณ์ทำงาน 10 – 20 ปี

จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และประสบการณ์ทำงาน 21 - 30 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70

2. ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด โดยภาพรวมและรายด้านดังตารางที่ 6 - 11 ดังนี้

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด โดยภาพรวม

(N=98)

ด้านที่	การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด	μ	σ	ระดับ
1	ด้านบริบท (Context Evaluation)	4.57	0.37	มากที่สุด
2	ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)	3.97	0.52	มาก
3	ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)	3.93	0.63	มาก
4	ด้านผลผลิต (Product Evaluation)	4.37	0.50	มาก
	รวม	4.34	0.49	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34, \sigma = 0.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน คือด้านบริบท (Context Evaluation) ($\mu = 4.57, \sigma = 0.37$) และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านผลผลิต (Product Evaluation) มีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37, \sigma = 0.50$) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97, \sigma = 0.52$) และด้านกระบวนการ (Process Evaluation) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ($\mu = 3.93, \sigma = 0.63$) ตามลำดับ ซึ่งสภาพโดยรวมอยู่ในระดับมาก หากเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลโดยภาพรวมแล้ว เท่ากับ 0.49 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

3. ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านบริบท (Context Evaluation)

ตารางที่ 7 คำชี้แจงเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านบริบท (Context Evaluation)

(N=15)

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด	μ	σ	ระดับ
ด้านบริบท (Context Evaluation)			
1.โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและกระทรวงศึกษาธิการ	4.67	0.49	มากที่สุด
2.โครงการมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	4.60	0.51	มากที่สุด
3.โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน	4.60	0.51	มากที่สุด
4.โครงการมีความเหมาะสมกับศักยภาพทรัพยากรของโรงเรียนและเศรษฐกิจของชุมชน	4.60	0.51	มากที่สุด
5.โครงการมีวัตถุประสงค์ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	4.60	0.63	มากที่สุด
6.โครงการมีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการดำเนินงานโครงการ	4.47	0.52	มาก
7.โครงการสามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ด้อยโอกาสยากจนขาดแคลนอาหาร ได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และพัฒนาให้นักเรียนให้มีทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร	4.39	0.49	มาก
รวม	4.57	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 ด้านบริบท พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57$, $\sigma = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 5 ข้อ โดยเรียงลำดับ ค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและกระทรวงศึกษาธิการ ($\mu = 4.67, \sigma = 0.49$) โครงการมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน, โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน, โครงการมีความเหมาะสมกับศักยภาพทรัพยากรของโรงเรียนและเศรษฐกิจของชุมชน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากัน ($\mu = 4.60, \sigma = 0.51$) โครงการมีวัตถุประสงค์ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ($\mu = 4.60, \sigma = 0.63$) ตามลำดับ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ โดยเรียงลำดับ ค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ โครงการมีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการดำเนินงานโครงการ ($\mu = 4.47, \sigma = 0.52$) โครงการสามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ด้อยโอกาสยากจนขาดแคลนอาหาร ได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ($\mu = 4.39, \sigma = 0.49$) หากเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลโดยภาพรวมแล้ว เท่ากับ 0.37 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

4. ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)

(N=15)

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด	μ	σ	ระดับ
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)			
1.ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและเป็นผู้ดำเนินการดำเนินการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง	3.80	1.08	มาก

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) (ต่อ) (N=15)

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด	μ	σ	ระดับ
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation)			
2.บุคลากรในโรงเรียนมีจำนวนเพียงพอในการดำเนินโครงการ	3.67	0.82	มาก
3.บุคลากรในโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ความสามารถในการดำเนินโครงการ	3.93	0.70	มาก
4.บุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมมือสนับสนุนและสร้างความรู้ให้แก่บุคลากรในโรงเรียน	3.53	0.64	มาก
5.ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอ	4.13	0.52	มาก
6.วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้มีเพียงพอและมีคุณภาพ	3.93	0.96	มาก
7.สถานที่ในการดำเนินโครงการเพียงพอและเหมาะสม	4.60	0.51	มากที่สุด
8.งบประมาณดำเนินการจัดกิจกรรมเพียงพอและเหมาะสม	3.93	0.70	มาก
9.ระบบการบริหารภายในโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรม	4.00	0.65	มาก
10.ผู้ปกครองให้การสนับสนุนและความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการ	4.20	0.56	มาก
รวม	3.97	0.52	มาก

จากตารางที่ 8 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.97$, $\sigma = 0.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ สถานที่ในการดำเนินโครงการเพียงพอและเหมาะสม ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.51$)

และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากจำนวน 9 ข้อ โดยเรียงลำดับ ค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ผู้ปกครองให้การสนับสนุนและความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการ ($\mu = 4.20, \sigma = 0.56$) ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอ ($\mu = 4.13, \sigma = 0.52$) ระบบการบริหารภายในโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรม ($\mu = 4.00, \sigma = 0.65$) บุคลากรในโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ ($\mu = 3.93, \sigma = 0.70$) งบประมาณดำเนินการจัดกิจกรรมเพียงพอและเหมาะสม ($\mu = 3.93, \sigma = 0.70$) วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้มีเพียงพอและมีคุณภาพ ($\mu = 3.93, \sigma = 0.96$) ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและเป็นผู้นำในการดำเนินการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.80, \sigma = 1.08$) บุคลากรในโรงเรียนมีจำนวนเพียงพอในการดำเนินโครงการ ($\mu = 3.67, \sigma = 0.82$) และบุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมมือสนับสนุนและสร้างความรู้ให้แก่บุคลากรในโรงเรียน ($\mu = 3.53, \sigma = 0.64$) ตามลำดับ หากเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลโดยภาพรวมแล้ว เท่ากับ 0.52 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

5. ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

(N=15)

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด	μ	σ	ระดับ
ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)			
1.มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาโครงการ	4.20	0.68	มาก
2.มีการประชุมวางแผนการดำเนินงานทุกขั้นตอน	4.20	0.68	มาก
3.มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานปรากฏชัดเจน	3.93	0.70	มาก

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) (ต่อ) (N=15)

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด	μ	σ	ระดับ
ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)			
4.มีการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการให้ได้รับความรู้และทักษะในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ	3.50	0.99	มาก
5.มีการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามลำดับขั้นตอน	3.93	0.80	มาก
6.มีการให้ความร่วมมือระหว่างคณะทำงานและผู้ที่เกี่ยวข้องของโครงการ	4.00	0.76	มาก
7.มีการจัดกิจกรรมของโครงการโดยมีความหลากหลายน่าสนใจ	4.60	0.56	มาก
8.ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจในการทำงาน	3.60	1.06	มาก
9.มีการประเมินผลและสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ	4.20	0.68	มาก
10.มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินโครงการมาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	3.53	0.99	มาก
รวม	3.93	0.63	มาก

จากตารางที่ 9 ด้านกระบวนการ พบว่า ภาพรวมการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.93$, $\sigma = 0.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีการจัดกิจกรรมของโครงการโดยมีความหลากหลายน่าสนใจ ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.56$) มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาโครงการ ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.68$) มีการประชุมวางแผนการดำเนินงานทุกขั้นตอน ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.68$) มีการประเมินผลและสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ ($\mu = 4.20$, $\sigma = 0.68$) มีการให้ความร่วมมือระหว่างคณะทำงานและผู้ที่เกี่ยวข้องของโครงการ ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.76$) มีการกำหนด

บทบาทหน้าที่ของคณะทำงานปรากฏชัดเจน ($\mu = 3.93, \sigma = 0.70$) มีการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ($\mu = 3.93, \sigma = 0.80$) ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจในการทำงาน ($\mu = 3.60, \sigma = 1.06$) มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินโครงการมาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 3.53, \sigma = 0.99$) และมีการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการให้ได้รับความรู้และทักษะในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ($\mu = 3.50, \sigma = 0.99$) ตามลำดับ หากเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลโดยภาพรวมแล้ว เท่ากับ 0.63 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

6. ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านกระบวนการ (Process Evaluation)

ตารางที่ 10 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับที่ 3

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	48	48.98
- หญิง	50	51.02
รวม	98	100.00
2. อายุ		
- 11 - 20 ปี	76	77.55
- 21 - 30 ปี	5	5.10
- 31 - 40 ปี	7	7.14
- 41 - 50 ปี	7	7.14
- 51 ปีขึ้นไป	3	3.07
รวม	98	100.00

ตารางที่ 10 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามฉบับที่ 3 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา		
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	35	35.71
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	24	24.49
- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	17	17.35
- ปวช./ปวส.	3	3.06
- ปริญญาตรี	13	13.27
- ปริญญาโท	6	6.12
รวม	98	100.00
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
- ผู้บริหารสถานศึกษา	1	1.02
- ครู	14	14.29
- คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	7	7.14
- นักเรียน	76	77.55
รวม	98	100.00
5. ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
- น้อยกว่า 10 ปี	8	53.30
- 10 - 20 ปี	6	40.00
- 21 - 30 ปี	1	6.70
รวม	15	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับที่ 3 จำนวน 98 คน เป็นเพศหญิง 50 คน คิดเป็นร้อยละ 51.02 และเป็นเพศชาย 48 คน คิดเป็นร้อยละ 48.98 ด้านอายุพบว่า อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 11 - 20 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 77.55 ต่อมาอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 41 - 50 ปี ซึ่งมีค่าเท่ากัน คือ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 21 - 30 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.10 และอยู่ในช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.07 ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนมากอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 24.49 อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 17.35 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 13.27 จบการศึกษาระดับปริญญาโท

มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.12 และจบการศึกษาระดับปวช./ ปวส. มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.06 ตามลำดับ ด้านตำแหน่งปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่ เป็นนักเรียน จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 77.55 เป็นข้าราชการครู จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 และผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.02 ด้านประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครู พบว่า ประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีมากที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 53.30 ลำดับต่อมา มีประสบการณ์ 10 - 20 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และประสบการณ์ทำงาน 21 - 30 ปี มีน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.70

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านผลผลิต (Product Evaluation)

(N=98)

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด	μ	σ	ระดับ
ด้านผลผลิต (Product Evaluation)			
1.การดำเนินการโครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้	4.28	0.67	มาก
2.ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.44	0.66	มาก
3.ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้นักเรียนได้นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้จริง	4.45	0.65	มาก
4.ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจและสามารถนำไปส่งเสริมครอบครัวต่อไปได้	4.38	0.60	มาก
5.ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้ชุมชนได้เรียนรู้และนำไปขยายผลเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้เข้าใจและสามารถปฏิบัติได้	4.29	0.74	มาก

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านผลผลิต (Product Evaluation) (ต่อ)

(N=98)

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด	μ	σ	ระดับ
6.ผลสำเร็จของโครงการส่งผลให้โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี	4.38	0.65	มาก
7.กิจกรรมที่ได้ดำเนินการส่งผลให้ ครูนักเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้จริง	4.34	0.66	มาก
รวม	4.37	0.50	มาก

จากตารางที่ 11 ด้านผลผลิต พบว่า ภาพรวมมีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม พบว่า มีความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้นักเรียนได้นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้จริง ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.65$) ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ($\mu = 4.44$, $\sigma = 0.66$) ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจและสามารถนำไปส่งเสริมครอบครัวต่อไปได้ ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.60$) ผลสำเร็จของโครงการส่งผลให้โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.65$) กิจกรรมที่ได้ดำเนินการส่งผลให้ ครูนักเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้จริง ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.66$) ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้ชุมชนได้เรียนรู้และนำไปขยายผลเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้เข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.74$) และการดำเนินการโครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ($\mu = 4.28$, $\sigma = 0.67$) ตามลำดับ หากเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูล

โดยภาพรวมแล้ว เท่ากับ 0.50 ซึ่งมีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

7. ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

ด้านบริบท (Context Evaluation) พบว่า โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงโครงการยังมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายการจัดการศึกษา หลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด อีกทั้งโครงการยังเหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน เหมาะสมกับสภาพความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ตรงตามหลักการ และมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน และยังเป็นโครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง คือ สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ด้อยโอกาสยากจนขาดแคลนอาหาร ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรมากยิ่งขึ้น

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคน มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด มีการแบ่งหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ชัดเจนเท่าที่ควร บุคลากรทุกส่วนจะต้องมีความตระหนักและให้ความสำคัญของโครงการ มีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม มีความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ผู้เรียน จัดให้มีกิจกรรมครู วิทยากรภายนอกเข้ามาให้การอบรมเกี่ยวกับโครงการมากยิ่งขึ้น เพื่อปลูกฝัง และเผยแพร่เกี่ยวกับกิจกรรม รวมถึงควรมีการพัฒนาครู ส่งเสริมการเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ความสามารถทักษะมากขึ้น ในการบริหารจัดการนั้น มีการจัดกิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนสูงสุด ตรงความต้องการของครูนักเรียน โดยมีผู้ปกครอง และชุมชนให้ความสนับสนุนโรงเรียนเป็นอย่างดี รวมไปถึงด้านงบประมาณ และการจัดหาการตลาดเพื่อให้นักเรียนสามารถนำสินค้าจากโครงการไปขายในช่วงปิดภาคเรียนได้

ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) พบว่า สถานศึกษาควรมีการศึกษาปัญหาและความต้องการของชุมชนมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง เพิ่มการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ไม่ซ้ำกิจกรรมในทุก ๆ ปี เพื่อผลผลิตที่หลากหลาย รวมทั้งผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามดูแล ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจในการทำงาน อย่างเป็นระบบ และดำเนินงานในโครงการอย่างเป็น

ลำดับขั้น อีกทั้งทางสถานศึกษาควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานให้ชัดเจน มีการประชุมชี้แจงและวางแผนการปฏิบัติงาน ซึ่งจะสามารถทำให้งานที่ออกมามีการพัฒนาไปในทางที่ดียิ่งขึ้น และทางคณะต้องนำผลการประเมินโครงการมาตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุง เพื่อให้ผลผลิตพัฒนามากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ด้านผลผลิต (Product Evaluation) พบว่า การดำเนินการโครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้จริง ผู้ปกครองจึงมีความพึงพอใจและสามารถนำไปส่งเสริมครอบครัวต่อไปได้ รวมไปถึงชุมชนได้เรียนรู้และนำไปขยายผล โรงเรียนจึงควรพัฒนาให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) การประเมินโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านบริบท (Context Evaluation) 2) ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) 3) ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และ 4) ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านผลผลิต (Product Evaluation) โดยใช้บุคลากรโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ประเมินโครงการได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 98 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สถิติที่ใช้ ความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %) มัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean : μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation : σ) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการประเมินโครงการ

การวิเคราะห์ข้อมูล “การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริบทมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านผลผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านบริบท ผลการประเมินโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและกระทรวงศึกษาธิการ โครงการมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน, โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน, โครงการมีความเหมาะสมกับศักยภาพ ทรัพยากรของโรงเรียน และเศรษฐกิจของชุมชน มีค่ามัชฌิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โครงการมีวัตถุประสงค์ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โครงการมีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการดำเนินงานโครงการ และโครงการสามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ด้อยโอกาส ยากจนขาดแคลนอาหาร ได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร ตามลำดับ

1.2 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านปัจจัยนำเข้า ผลการประเมินโดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ สถานที่ในการดำเนินโครงการ เพียงพอและเหมาะสม ผู้ปกครองให้การสนับสนุนและความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการ ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอ ระบบการบริหารภายในโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรม บุคลากรในโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ งบประมาณดำเนินการจัดกิจกรรมเพียงพอและเหมาะสม วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้มีเพียงพอและมีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและเป็นผู้นำในการดำเนินการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง บุคลากรในโรงเรียนมีจำนวนเพียงพอในการดำเนินโครงการ และบุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมมือสนับสนุนและสร้างความรู้ให้แก่บุคลากรในโรงเรียน ตามลำดับ

1.3 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านกระบวนการ ผลการประเมินโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ มีการจัดกิจกรรมของโครงการ โดยมีความหลากหลายน่าสนใจ มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาโครงการ มีการประชุมวางแผนการดำเนินงานทุกขั้นตอน มีการประเมินผลและสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ มีการให้ความร่วมมือระหว่างคณะทำงานและผู้ที่เกี่ยวข้องของโครงการ

มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการปรากฏชัดเจน มีการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจในการทำงาน มีการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการให้ได้รับความรู้และทักษะในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ และมีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินโครงการมาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่องตามลำดับ

1.4 ผลการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ด้านผลผลิต ผลการประเมินโดยภาพรวมมีความสำเร็จอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้นักเรียนได้นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้จริง ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจและสามารถนำไปส่งเสริมครอบครัวต่อไปได้ ผลสำเร็จของโครงการส่งผลให้โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี กิจกรรมที่ได้ดำเนินการส่งผลให้ ครู นักเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้จริง ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้ชุมชนได้เรียนรู้และนำไปขยายผลเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้เข้าใจและสามารถปฏิบัติและการดำเนินการโครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด อันเนื่องมาจากผลการวิเคราะห์ ข้อมูล มีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้าน และอยู่ในระดับมากจำนวน 3 ด้าน ผู้ประเมินโครงการจึงศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแนวทางการดำเนินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านบริบท โรงเรียนควรมีการศึกษาและวิเคราะห์นโยบาย รวมถึงวิสัยทัศน์ต่าง ๆ ของหน่วยงานต้นสังกัดและของโรงเรียน ศึกษาความเหมาะสมของสถานที่และสภาพความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

2) ด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการ ส่งเสริมให้เกิดการอบรมและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงจัดหางบประมาณเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงและพัฒนา

และควรมีการจัดตลาดในการวางขายสินค้าจากโครงการไปขายในช่วงปิดภาคเรียนได้ เพื่อเพิ่มรายได้ให้นักเรียนในช่วงปิดภาคเรียน

3) ด้านกระบวนการ โรงเรียนควรมีการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการให้ได้รับความรู้ และทักษะในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ ผ่านการเชิญวิทยากรในชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามาให้ความรู้แก่บุคลากร

4) ด้านผลผลิต โรงเรียนควรดำเนินการโครงการให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผ่านการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย อย่างเช่น กิจกรรมการเลี้ยงไก่ไข่ กิจกรรมบ่อเลี้ยงปลา กิจกรรมปลูกข้าว ฯลฯ ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ และนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันภายในชุมชน ผู้ปกครองสามารถนำไปส่งเสริมต่อยอดกิจการครอบครัวต่อไปได้ รวมไปถึงชุมชนนำไปขยายผลอย่างต่อเนื่อง

การอภิปรายผล

จากการประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืดมีการบริหารจัดการครบทั้ง 4 ด้าน จึงทำให้ผลการปฏิบัติงานออกมาเป็นรูปธรรมในเชิงบวกที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่าง ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ โดยอภิปรายจำแนกเป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านบริบท พบว่า โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด มีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด มีการบริหารจัดการด้านบริบทสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับบทบาทและหน้าที่ของโรงเรียน ตรงกับสภาพความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และศักยภาพของทรัพยากรภายในโรงเรียนและชุมชน มีหลักการ การกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสามารถแก้ปัญหาที่นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ด้อยโอกาสยากจนขาดแคลนอาหาร ได้รับประทานอาหารกลางวันได้จริง

ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินโครงการของ นิภาพร สุธรรมวงศ์ เรื่องการประเมินโครงการ การเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านลาดหญ้าคา จังหวัดอุบลราชธานี ผลการประเมินโครงการพบว่า การประเมินโครงการ การเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านลาดหญ้าคา จังหวัดอุบลราชธานี ด้านบริบท อยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งยังสอดคล้องกับการประเมินโครงการของ ประเสริฐ สุขสวัสดิ์ เรื่องการประเมินโครงการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางศาสตร์พระราชาของโรงเรียนบ้านชีแบร ผลการประเมินพบว่า การประเมินโครงการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางศาสตร์พระราชาของโรงเรียนบ้านชีแบร ด้านบริบท อยู่ในระดับมากที่สุด เช่นเดียวกัน

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเป็นผู้นำในการพัฒนาโครงการ อย่างต่อเนื่อง และครูซึ่งเป็นผู้ดำเนินการมีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรม มีความรู้ และความสามารถเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือ ที่มีคุณภาพให้เพียงพอต่อความต้องการ มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนการสอนที่เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนอยู่เสมอ โดยมีผู้ปกครองและชุมชนให้ความสนับสนุนโรงเรียนอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินโครงการของ ไอลดา แฉวโพธิ์ เรื่องการประเมินโครงการศาสตร์พระราชา เพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) ผล การประเมินโครงการพบว่า การประเมินโครงการ : โครงการศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาศูนย์การ เรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับการประเมินโครงการของ สุนันทินี สุขสวัสดิ์ เรื่องการประเมิน โครงการการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามแนวทางการนำ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา โรงเรียนศิริมาศพิทยาคม ผลการประเมิน โครงการพบว่า การประเมินโครงการการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง ของนักเรียนตามแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา โรงเรียน ศิริมาศพิทยาคม ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการ พบว่า โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูมีการศึกษาความต้องการในการพัฒนาโครงการ มีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานอย่างชัดเจน มีการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการให้ได้รับความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมและดำเนินงานโครงการเป็นไปตามลำดับขั้นตอน มีกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินโครงการมาแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการประเมินโครงการของ นิภาพร สุธรรมวงศ์ เรื่องการประเมินโครงการการเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านลาดหญ้าคา จังหวัดอุบลราชธานี ผลการประเมินโครงการพบว่า การประเมินโครงการการเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านลาดหญ้าคา จังหวัดอุบลราชธานี ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับการประเมินโครงการของ ไอลดา แฉวโพธิ์ ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินโครงการ : โครงการศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) ผลการประเมินโครงการพบว่า การประเมินโครงการ : โครงการศาสตร์พระราชเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอุทิศ) ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก

4. ด้านผลผลิต พบว่า โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมโครงการมีความสนใจ และเห็นความสำคัญในการเข้าร่วมโครงการ ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำความรู้ที่ได้จากกิจกรรมไปต่อยอดในชีวิตประจำวันและในอนาคต เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลแก่นักเรียนอย่างมาก สอดคล้องกับการประเมินโครงการของ สุนันท์ินี สุขสวัสดิ์ เรื่องการประเมินโครงการการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา โรงเรียนศิริมาศพิทยาคม ผลการประเมินโครงการพบว่า การประเมินการกิจกรรมสร้างเสริมคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับการประเมินโครงการของ ศุภวัฒน์ เทียมศรีรัชนีกร เรื่องการประเมินโครงการส่งเสริมการปฏิบัติ

ตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดชลบุรี มีผลการประเมินโครงการ ด้านผลผลิตตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองผู้เรียนระดับชั้นอนุบาล ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมมีความเหมาะสมสอดคล้องอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ผู้ประเมินขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินโครงการให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการประเมินโครงการ

เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้ประเมินโครงการมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ด้านบริบท โรงเรียนควรมีการดำเนินโครงการผ่านการจัดกิจกรรมที่หลากหลายในโครงการอย่างเช่น กิจกรรมการเลี้ยงไก่ไข่ กิจกรรมบ่อเลี้ยงปลา กิจกรรมปลูกข้าว ฯลฯ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ด้อยโอกาสยากจนขาดแคลนอาหารได้
2. ด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการ ส่งเสริมให้เกิดการอบรมและพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ
3. ด้านกระบวนการ โรงเรียนควรมีการจัดอบรมพัฒนาบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการโครงการให้มีความรู้และทักษะในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ควรมีการรายงานผลการดำเนินโครงการและเผยแพร่การดำเนินงานของโครงการที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถนำมาวิเคราะห์ ปรับปรุง และพัฒนาโครงการต่อไป
4. ด้านผลผลิต โรงเรียนควรดำเนินการโครงการให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ตั้งไว้ ผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการ และประชาสัมพันธ์การสรุปผลการดำเนินงานโครงการให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของผู้ที่สนใจ ผู้ประเมินโครงการ จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการประเมินโครงการเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. ควรศึกษาหรือทำวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลนันท์ บุญกล้า. “การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.

กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ดี, 2553.

เกษม วัฒนชัย. **มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง**. เข้าถึงเมื่อ 4 มกราคม 2567. เข้าถึงได้จาก <https://social.nesdc.go.th/social/Portals/0/Documents>.

ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. **การประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.

นันทรัตน์ เกื้อหนุน. “การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านทองมงคลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.” **วารสารบริหารการศึกษามศว**. 20,38 (มกราคม-มิถุนายน 2566) 1-7.

นิภาพร สุธรรมวงศ์. “การประเมินโครงการการเสริมสร้างคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านลาดหญ้าคา จังหวัดอุบลราชธานี.” **วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย** 3,2 (เมษายน-มิถุนายน 2564).

ประเสริฐ สุขสวัสดิ์. “การประเมินโครงการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางศาสตร์พระราชาของโรงเรียนบ้านชีแบร.” **วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ศรีนครินทรวิโรฒ** 23,1 (มกราคม-มิถุนายน 2565).

ปริญานุษ พิบูลสรารุณ, **เศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในด้านการศึกษา**. กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง. 2553.

พงศ์เทพ จิระโร. **เอกสารการสอนชุดวิชาการประเมินโครงการ**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2559.

มูลนิธิชัยพัฒนา. “**เศรษฐกิจพอเพียง**.” เข้าถึงเมื่อ 14 พฤศจิกายน 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.chaipat.or.th/publication/publish-document/sufficiencyeconomy.html>.

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. **การประเมินโครงการ แนวคิดและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด. “รายงานโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.” 20 กันยายน 2566.

โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด. “รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report) พ.ศ. 2565,” 5 มีนาคม 2566.

วิไลกุล บุญช่วยสุข. “การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน กรณีศึกษา โรงเรียนเลิศปัญญา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3.” สารนิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิจัย และประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2559.

วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. **การวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.

ศุภวัฒน์ เทียมศรีรัชนิกร. “การประเมินโครงการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ จังหวัดลพบุรี.” **วารสารบัณฑิตวิทยาลัยรำไพพรรณี** 5,1 (มกราคม-มิถุนายน 2565), 1-9.

เศรษฐวิชัย ชโนวรรณ. **การประเมินโครงการทางการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2564.

สงวน อินทร์รักษ์. **ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 1. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2566.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. **รวมบทความทางการประเมินโครงการ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ 21 เซ็นจูรี่, 2550.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. **หนังสือชุดเผยแพร่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ.** กรุงเทพฯ: ม.ป.ท., 2559.

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. **เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา.** เข้าถึงเมื่อ 4 มกราคม 2567, เข้าถึงได้จาก http://www.617.252.69/e_eco.pdf.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. “คู่มือการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง(สถานศึกษาพอเพียง).” 26 เมษายน 2565.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579.** กรุงเทพมหานคร: พรินทิวานกราฟฟิค. 2560.

สุนันท์ินี สุขสวัสดิ์. “การประเมินโครงการการจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียงของนักเรียนตามแนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาโรงเรียนศรีรีมาศพิทยาคม.” สุโขทัย: โรงเรียนศรีรีมาศพิทยาคม, 2560.

องค์การบริหารส่วนตำบลดอนข่อย อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม. **ข้อมูลพื้นฐาน อบต.ดอนข่อย.** เข้าถึงเมื่อ 4 มกราคม 2567. เข้าถึงได้จาก http://www.donkhai.go.th/site/index.php?option=com_content&view=article&id=10&Itemid=64

ไอลดา แถวโพธิ์. “โครงการศาสตร์พระราชารูปเพื่อพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดไร่ขิง (สุนทรอทิศ).” การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2563.

ภาษาอังกฤษ

Atikah Markhamah Ayyusufi et al. “Evaluation of The CIPP Model on The Tahfidz Program in Islamic Boarding Schools.” **Jurnal Pendidikan Islam** 5,2 (2022), 466-484.

Danial L. Stufflebeam and Anthony J. Shinkfield. **Evaluation Theory, Models, & Applications.** London, England: Jossey-Bas, 2007.

Fadly Azhar. “Assessing Students’ Learning Achievement: An Evaluation.” **Mediterranean Journal of Social Sciences** 6,2 (March 2015), 535-540.

Fred C. Lunenburg and Allan C. Ornstein. **Educational Administration: Concepts and Practices.** 7th ed. California: SAGE Publications, 2022.

John W. Best and James V. Kahn. **Research in Education.** 10th ed. Massachusetts: Pearson Education Inc. 2006.

Krejcie R.V. and D.W. Morgan. “Determining Sample Size for Research Activities.” **Educational and Psychological Measurement** 30 (1970): 608.

Marvin C. Alkin. **Evaluation Theory Development.** California: Sage Publication, 1969.

Mehmet Basaran et al. “Evaluation of Preschool Education Program According to CIPP Model.” **Pedagogical Research** 6,2 (2021), 1-23.

Rensis Likert. **The Human Organization.** New York: McGraw - Hill, 1961.

Scriven M. “An introduction to meta-evaluation.” **Education Product Report** 2 (1969), 36-38.

Shamsa Aziz, Munazza Mahmood, Zahra Rehman. "Implementation of CIPP Model for Quality Evaluation at School Level: A Case Study." **Journal of Education and Educational Development** 5,1 (June 2018), 189-206.

Stufflebeam, D.L. and Shrinkfield, A.J. **Systematic Evaluation. A Self-Instructional Guide to Theory and Practice**. Boston: Kluwer-Nijhoff Publishing, 1985.

Tyler, Ralph W. "General Statement on Evaluation." **The Journal of Education Research** 35,7 (December, 1942), 492-501.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือการประเมินโครงการ

ที่ อว 8612.2/173

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

27 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ฤกษ์ชัย ศรีสมบัติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวอาชิรญาดา โชคประกอบบุญ รหัสนักศึกษา 650620095 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ที่ อว 8612.2/174

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

27 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อารีย์ น้ำใจดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวอาชิรญาดา โชคประกอบบุญ รหัสนักศึกษา 650620095 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตยเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

ที่ อว 8612.2/175

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

27 กุมภาพันธ์ 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ฉันทนา ภูมมา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวอาชิรญาดา โชคประกอบบุญ รหัสนักศึกษา 650620095 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตี้ยเจริญ)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

ข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
ด้านบริบท						
1. โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและกระทรวงศึกษาธิการ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
2. โครงการมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
3. โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
4. โครงการมีความเหมาะสมกับศักยภาพทรัพยากรของโรงเรียนและเศรษฐกิจของชุมชน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
5. โครงการมีวัตถุประสงค์ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
6. โครงการมีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการดำเนินงานโครงการ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
7. โครงการสามารถแก้ปัญหานักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ด้อยโอกาสยากจนขาดแคลนอาหาร ได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร	+1	+1	0	2/3	0.67	ใช้ได้

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
ด้านปัจจัยนำเข้า						
1. ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและเป็นผู้นำในการดำเนินการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
2. บุคลากรในโรงเรียนมีจำนวนเพียงพอในการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
3. บุคลากรในโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
4. บุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมมือสนับสนุนและสร้างความรู้ให้แก่บุคลากรในโรงเรียน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
5. ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมตามโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
6. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้มีเพียงพอ และมีคุณภาพ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
7. สถานที่ในการดำเนินโครงการเพียงพอและเหมาะสม	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
8. งบประมาณดำเนินการจัดกิจกรรมเพียงพอ และเหมาะสม	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
9. ระบบการบริหารภายในโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรม	+1	0	+1	2/3	0.67	ใช้ได้
10. ผู้ปกครองให้การสนับสนุนและความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
ด้านกระบวนการ						
1. มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาโครงการ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
2. มีการประชุมวางแผนการดำเนินงานทุกขั้นตอน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
3. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานปรากฏชัดเจน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
4. มีการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการให้ได้รับความรู้และทักษะในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
5. มีการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามลำดับขั้นตอน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
6. มีการให้ความร่วมมือระหว่างคณะทำงานและผู้ที่เกี่ยวข้องของโครงการ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
7. มีการจัดกิจกรรมของโครงการโดยมีความหลากหลายน่าสนใจ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
8. ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจในการทำงาน	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
9. มีการประเมินผลและสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
10. มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินโครงการมาแก้ไข ปรับปรุง พัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด (ต่อ)

ข้อคำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล
	1	2	3			
ด้านผลผลิต						
1. การดำเนินการโครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
2. ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
3. ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้นักเรียนได้นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้จริง	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
4. ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจและสามารถนำไปส่งเสริมครอบครัวต่อไปได้	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
5. ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้ชุมชนได้เรียนรู้และนำไปขยายผลเพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้เข้าใจและสามารถปฏิบัติได้	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
6. ผลสำเร็จของโครงการส่งผลให้โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้
7. กิจกรรมที่ได้ดำเนินการส่งผลให้ ครู นักเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้จริง	+1	+1	+1	3/3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ อว 8612.2/243

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

22 มีนาคม 2567

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

ด้วย นางสาวอาชิรญาดา โชคประกอบบุญ รหัสนักศึกษา 650620095 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับอนุมัติให้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การประเมินโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1” มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากท่าน ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เพื่อประกอบการทำวิจัย ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ นักศึกษาดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาตามที่เห็นสมควร จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
โทร. 09 3979 3455

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ฉบับที่ 1 (สำหรับผู้บริหาร
และข้าราชการครู)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด โดยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านจะมีค่าอย่างยิ่งต่อการประเมินโครงการครั้งนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบถือว่าเป็นความลับ และขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือโรงเรียนของท่านแต่ประการใด โดยผู้วิจัยจะนำผลไปวิเคราะห์ในภาพรวม จึงขอความกรุณาตอบให้ครบถ้วนทุกข้อตามความเป็นจริง

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด จำนวน 15 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

3. แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวอาชิรญาดา โชคประกอบบุญ)

นักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ฉบับที่ 1 (สำหรับผู้บริหาร
และข้าราชการครู)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

21 - 30 ปี

31 - 40 ปี

41 - 50 ปี

51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้บริหารสถานศึกษา

ข้าราชการครู

5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

น้อยกว่า 10 ปี

10 - 20 ปี

21 - 30 ปี

มากกว่า 30 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบประเมินโดยตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกความคิดเห็น โปรดตอบแบบประเมินให้ครบทุกขั้นตอน และทุกข้อความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่าน โดยแบ่งเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของการพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง ผลการประเมินความสอดคล้อง/เหมาะสม	อยู่ในระดับ มากที่สุด
4 หมายถึง ผลการประเมินความสอดคล้อง/เหมาะสม	อยู่ในระดับ มาก
3 หมายถึง ผลการประเมินความสอดคล้อง/เหมาะสม	อยู่ในระดับ ปานกลาง
2 หมายถึง ผลการประเมินความสอดคล้อง/เหมาะสม	อยู่ในระดับ น้อย
1 หมายถึง ผลการประเมินความสอดคล้อง/เหมาะสม	อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

1. การประเมินด้านบริบท

ที่	การประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและกระทรวงศึกษาธิการ					
2	โครงการมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
3	โครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน					
4	โครงการมีความเหมาะสมกับศักยภาพ ทรัพยากรของโรงเรียน และเศรษฐกิจของชุมชน					
5	โครงการมีวัตถุประสงค์ชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
6	โครงการมีความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับการดำเนินงานโครงการ					
7	โครงการสามารถแก้ปัญหาให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ด้อยโอกาสยากจนขาดแคลนอาหาร ได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และพัฒนานักเรียนให้มีทักษะในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร					

2. การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า

ที่	การประเมิน	ระดับการประเมิน				
		5	4	3	2	1
1	ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญและเป็นผู้ดำเนินการพัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง					
2	บุคลากรในโรงเรียนมีจำนวนเพียงพอในการดำเนินโครงการ					
3	บุคลากรในโรงเรียนมีความสนใจ มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินโครงการ					
4	บุคลากรจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมมือสนับสนุนและสร้างความรู้ให้แก่บุคลากรในโรงเรียน					
5	ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติตามโครงการมีความเหมาะสมเพียงพอ					
6	วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้มีเพียงพอและมีคุณภาพ					
7	สถานที่ในการดำเนินโครงการเพียงพอและเหมาะสม					
8	งบประมาณดำเนินการจัดกิจกรรมเพียงพอและเหมาะสม					
9	ระบบการบริหารภายในโรงเรียนเอื้ออำนวยต่อการดำเนินกิจกรรม					
10	ผู้ปกครองให้การสนับสนุนและความร่วมมือในการดำเนินงานโครงการ					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

1. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านบริบทเพื่อการพัฒนาโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

.....

.....

.....

.....

2. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านปัจจัยนำเข้าเพื่อการพัฒนาโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือน้อย่างยิ่ง

ฉบับที่ 2
(สำหรับผู้บริหาร และข้าราชการครู)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด โดยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านจะมีค่าอย่างยิ่งต่อการประเมินโครงการครั้งนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบถือว่าเป็นความลับ และขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือโรงเรียนของท่านแต่ประการใด โดยผู้วิจัยจะนำผลไปวิเคราะห์ในภาพรวม จึงขอความกรุณาตอบให้ครบถ้วนทุกข้อตามความเป็นจริง

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหาร และครู โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด จำนวน 15 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

3. แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านกระบวนการเพื่อการพัฒนาโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวอาชิรญาดา โชคประกอบบุญ)

นักศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ฉบับที่ 2
(สำหรับผู้บริหาร และข้าราชการครู)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

21 - 30 ปี

31 - 40 ปี

41 - 50 ปี

51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งปัจจุบัน

ผู้บริหารสถานศึกษา

ข้าราชการครู

5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

น้อยกว่า 10 ปี

10 - 20 ปี

21 - 30 ปี

มากกว่า 30 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบประเมินโดยตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกความคิดเห็น โปรดตอบแบบประเมินให้ครบทุกขั้นตอน และทุกข้อความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่าน โดยแบ่งเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของการพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง ผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง ผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง ผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง ผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง ผลการประเมินความเหมาะสม อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

1. การประเมินด้านกระบวนการ

ที่	การประเมิน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาโครงการ					
2	มีการประชุมวางแผนการดำเนินงานทุกขั้นตอน					
3	มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะทำงานปรากฏชัดเจน					
4	มีการพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบโครงการให้ได้รับความรู้และทักษะในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ					
5	มีการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามลำดับขั้นตอน					
6	มีการให้ความร่วมมือระหว่างคณะทำงานและผู้ที่เกี่ยวข้องของโครงการ					
7	มีการจัดกิจกรรมของโครงการโดยมีความหลากหลายน่าสนใจ					
8	ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจในการทำงาน					
9	มีการประเมินผลและสรุปรายงานผลการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ					
10	มีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินโครงการมาแก้ไข ปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านกระบวนการเพื่อการพัฒนาโครงการส่งเสริม
วิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างยิ่ง

ฉบับที่ 3

(สำหรับผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา

ข้าราชการครู และนักเรียน)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด โดยใช้รูปแบบการประเมินชิปปี้ (CIPP Model) ของสต๊ฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากความคิดเห็นของท่านจะมีค่าอย่างยิ่งต่อการประเมินโครงการครั้งนี้ ข้อมูลที่ท่านตอบถือว่าเป็นความลับ และขอรับรองว่าจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือโรงเรียนของท่านแต่ประการใด โดยผู้วิจัยจะนำผลไปวิเคราะห์ในภาพรวม จึงขอความกรุณาตอบให้ครบถ้วนทุกข้อตามความเป็นจริง

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด จำนวน 98 คน (ไม่รวมผู้วิจัย)

3. แบบสอบถามนี้ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านผลผลิตเพื่อการพัฒนาโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จะได้รับความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(นางสาวอาชิรญาดา โชคประกอบบุญ)

นักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ฉบับที่ 3

(สำหรับผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา
ข้าราชการครู และนักเรียน)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

การประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ
โรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของผู้ตอบ

แบบสอบถาม

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 11 - 20 ปี 21 - 30 ปี 31 - 40 ปี 41 - 50 ปี 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

 มัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 2 มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปวช./ปวส. ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งปัจจุบัน

 ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู นักเรียน

5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน (ตอบเฉพาะผู้บริหารและครู)

 น้อยกว่า 10 ปี 10 - 20 ปี 21 - 30 ปี มากกว่า 30 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการ : โครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

คำชี้แจง ขอความกรุณาตอบแบบประเมินโดยตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเลือกความคิดเห็น โปรดตอบแบบประเมินให้ครบทุกขั้นตอน และทุกข้อความคิดเห็นตามความคิดเห็นของท่าน โดยแบ่งเกณฑ์ระดับความคิดเห็นของการพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง ระดับการดำเนินการ อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับการดำเนินการ อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง ระดับการดำเนินการ อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับการดำเนินการ อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง ระดับการดำเนินการ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

1. การประเมินด้านผลผลิต

ที่	การประเมิน	ระดับผลการดำเนินการ				
		5	4	3	2	1
1	การดำเนินการโครงการประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์					
2	ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
3	ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้นักเรียนได้นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้จริง					
4	ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจ และสามารถนำไปส่งเสริมครอบครัวต่อไปได้					
5	ผลสำเร็จจากโครงการส่งผลให้ชุมชนได้เรียนรู้และนำไปขยายผล เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้เข้าใจและสามารถปฏิบัติได้					
6.	ผลสำเร็จของโครงการส่งผลให้โรงเรียนมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้เป็นอย่างดี					
7.	กิจกรรมที่ได้ดำเนินการส่งผลให้ ครูนักเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตได้จริง					

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในด้านผลผลิตเพื่อการพัฒนาโครงการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดบ่อน้ำจืด

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างยิ่ง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวอาชิรญาตา โชคประกอบบุญ

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2555 สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6

จากโรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

พ.ศ. 2560 ปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.)

ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

พ.ศ. 2565 เข้ารับการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร

